

RAPORTI I AUDITUESVE TË PAVARUR

Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë

RAPORT MBI AUDITIMIN E PASQYRAVE FINANCIARE

OPINIONI

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Bankës së Shqipërisë ("Banka"), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2020, pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në kapital dhe pasqyrën e flukseve të parasë për vitin e mbyllur në atë datë, si dhe shënimet për pasqyrat financiare, përfshirë një përmbledhje të politikave të rëndësishme kontabël dhe shënime të tjera shpjeguese.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare bashkëlidhur japin një pamje të vërtetë dhe të drejtë të pozicionit financiar të Bankës më 31 dhjetor 2020, të performancës së saj financiare dhe flukseve të saj të parasë për vitin e mbyllur në atë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF").

BAZA PËR OPINION

Ne e kryem auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit ("SNA"-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar në mënyrë më të detajuar në seksionin e raportit, ku jepen Përgjegjësitë e Audituesit për Auditimin e Pasqyrave Financiare. Ne jemi të pavarur nga Banka, në përputhje me Kodin e Etikës për Profesionistët Kontabël të Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Profesionistët Kontabël (që përfshin Standardet Ndërkombëtare të Pavarësisë) ("Kodi i BSNEPK") dhe me Kodin e Etikës të Institutit të Ekspertëve Kontabël të Autorizuar në Shqipëri ("Kodi i IEKA"), si dhe me kërkesat etike të ligjit nr. 10091, datë 5 mars 2009, "Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të Audituesit Ligjor dhe të Kontabilistit të Miratuar", të ndryshuar, që janë të zbatueshme për auditimin e pasqyrave financiare në Shqipëri, dhe kemi përmbushur përgjegjësitë e tjera etike në përputhje me këto kërkesa dhe me Kodin e BSNEPK.

Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë.

INFORMACIONE TË TJERA TË PËRFSHIRA NË RAPORTIN VJETOR TË BANKËS SË SHQIPËRISË

Informacionet e tjera përfshijnë informacionin që jepet në Raportin Vjetor, por këto informacione nuk përfshijnë pasqyrat financiare dhe raportin tonë të audituesve mbi këto pasqyra. Drejtimi është përgjegjës për informacionet e tjera.

Opinionin ynë mbi pasqyrat financiare nuk mbulon informacionet e tjera dhe ne nuk shprehim ndonjë lloj konkluzioni që jep siguri me këto informacione.

Në lidhje me auditimin e pasqyrave financiare, ne kemi përgjegjësinë të lexojmë informacionet e tjera dhe të vlerësojmë nëse këto informacione kanë inkoherenca materiale me pasqyrat financiare apo me njohjen që ne kemi marrë gjatë auditimit ose përndryshe, nëse duket se janë me anomali materiale. Nëse bazuar në punën e kryer, ne arrijmë në përfundimin se në këto informacione ka një anomali materiale, atëherë ne duhet të raportojmë për këtë fakt. Ne nuk kemi asgjë për të raportuar.

PËRGJEGJËSITË E DREJTIMIT DHE TË PERSONAVE TË NGARKUAR ME QEVERISJEN NË LIDHJE ME PASQYRAT FINANCIARE

Drejtimi është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me SNRF-të, dhe për ato kontrole të brendshme që drejtimi i gjykon të nevojshme për të bërë të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare që nuk përmbajnë anomali materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, drejtimi është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Bankës për të vazhduar në vijimësi, për të dhënë informacion, nëse është e zbatueshme, për çështjet që kanë të bëjnë me vijimësinë dhe për të përdorur parimin kontabël të vijimësisë.

Ata që janë ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

PËRGJEGJËSITË E AUDITUESIT PËR AUDITIMIN E PASQYRAVE FINANCIARE

Objektivat tanë janë që të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin nëse pasqyrat financiare në tërësi nuk kanë anomali materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe të lëshojmë një raport auditimi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomali mund të vijë si rezultat i gabimit ose i mashtrimit dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose të marra së bashku, pritet që në mënyrë të arsyeshme të influencojnë vendimet ekonomike të përdoruesve të marra bazuar në këto pasqyra financiare.

Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe ruajmë skepticizmin profesional gjatë gjithë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e anomalisë materiale, qoftë për shkak të mashtrimit ose gabimit, hartojmë dhe kryejmë procedurat e auditimit në përgjigje të këtyre rreziqeve, dhe marrim evidencë auditimi që është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë. Rreziku i mos zbulimit të një anomalie materiale si rezultat i mashtrimit është më i lartë se rreziku si rezultat i gabimit, sepse mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, përjashtime të qëllimshme, informacione të deformuara, anashkalime të kontrolleve të brendshme.
- Sigurojmë një njohje të kontrollit të brendshëm që ka të bëjë me auditimin, me qëllim që të përcaktojmë procedurat e auditimit që janë të përshtatshme sipas rrethanave, por jo për qëllime të shprehjes së një opinionin mbi efikasitetin e kontrollit të brendshëm të Bankës.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e çmuarjeve kontabël dhe të shpjegimeve përkatëse të bëra nga drejtimi.
- Nxjerrim një konkluzion në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit të bazës kontabël të vijimësisë, dhe bazuar në evidencën e auditimit të marrë, nëse ka një pasiguri materiale në lidhje me ngjarjet ose kushtet, e cila mund të hedhë dyshime të mëdha për aftësinë e Bankës për të vijuar veprimtarinë. Nëse ne arrijmë në përfundimin që ka një pasiguri, ne duhet të tërheqim vëmendjen në raportin e audituesve në lidhje me shpjegimet e dhëna në pasqyrat financiare, ose nëse këto shpjegime janë të papërshtatshme, duhet të modifikojmë opinionin tonë. Konkluzionet tona bazohen në evidencën e auditimit të marrë deri në datën e raportimit tonë të auditimit.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, përfshirë informacionet shpjeguese të dhëna, dhe nëse pasqyrat financiare paraqesin transaksionet dhe ngjarjet në to në një mënyrë që arrin paraqitjen e vërtetë dhe të drejtë.

Ne komunikojmë me personat e ngarkuar me qeverisjen e Bankës së Shqipërisë, përveç të tjerave, lidhur me qëllimin dhe kohën e auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, përfshirë ndonjë mangësi të rëndësishme në kontrollin e brendshëm që ne mund të identifikojmë gjatë auditimit.

*Ernst & Young Ekspertë Kontabël të Autorizuar,
Dega në Shqipëri*

Ernst & Young Certified Auditors

Mario Vangjel
Auditues Ligjor

24 mars 2021
Tiranë, Shqipëri

Nikolay Garnev
Partner Auditimi
Ernst & Young Audit OOD

Nikolay Garnev

PASQYRA E POZICIONIT FINANCIAR

Në milionë lekë	Shënime	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
AKTIVET			
Paraja dhe balancat me bankat	9	200,578	153,313
Aktive të tregtueshme	13	14,213	14,624
Ari monetar	10	16,817	14,591
Llogari me Fondin Monetar Ndërkombëtar	11	44,720	30,552
Kredi ndaj bankave	12	32,671	33,956
Investime në tituj borxhi	14	295,201	269,065
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara dhe të patrupëzuara	15	20,364	20,271
Aktive të tjera	16	2,836	2,960
Totali i aktiveve		627,401	539,333
DETYRIMET			
Para në qarkullim	17	355,238	302,849
Detyrime ndaj bankave	18	178,815	130,764
Depozita dhe hua nga palë të treta	19	2,485	3,279
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	20	34,431	45,154
Detyrime ndaj Fondit Monetar Ndërkombëtar	11	23,219	24,037
Detyrime të tjera	21	995	1,538
Totali i detyrimeve		595,184	507,621
KAPITALI DHE REZERVAT			
Fondi i themelimit		2,500	2,500
Rezervat	22	29,716	29,212
Totali i kapitalit të vet dhe rezervat		32,216	31,712
Totali i detyrimeve, kapitali dhe rezervat		627,401	539,333

Shënimet nga faqja 126 deri në faqen 190 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

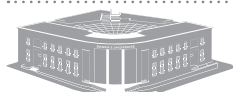
Këto pasqyra financiare u miratuan nga Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë më 24 mars 2021, dhe u nënshkruan në emër të tij nga:

Gent Sejko

Gubernator

Ledia Bregu

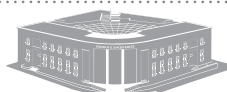
Drejtor, Departamenti i Sistemeve të Pagesave, Kontabilitetit dhe Financës

PASQYRA E FITIMIT OSE HUMBJES DHE E TË ARDHURAVE TË TJERA GJITHËPËRFSHIRËSE

Në milionë lekë	Shënime	2020	2019
Të ardhura nga interesat llogaritur me metodën e interesit efektiv	23	2,663	3,211
Shpenzime për interesa	23	(960)	(1,072)
Të ardhura nga interesat, neto		1,703	2,139
Të ardhura nga tarifa dhe komisione		94	93
Shpenzime për tarifa dhe komisione		(51)	(43)
Të ardhura nga tarifat dhe komisionet, neto		43	50
Të ardhura nga tregtimi, neto	24	877	595
Të ardhura nga shitja e aktiveve financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave gjithëpërfshirëse	25	1,120	929
Të ardhura/(humbje) të tjera, neto		44	19
Fitim/(humbje) neto nga ndryshimi në vlerën e drejtë të arit monetar	10	2,226	1,635
Humbje neto nga ndryshimet e kurseve të këmbimit	22	(2,911)	(1,004)
Totali i të ardhurave		3,101	4,363
Rimarrje/(humbje) nga zhvlerësimi i instrumenteve financiare, neto	8(E)(vi)(b)	(10)	3
Shpenzime për personelin	26	(1,420)	(1,411)
Shpenzime zhvlerësimi dhe amortizimi	15	(370)	(406)
Shpenzime të tjera të përgjithshme dhe administrative	27	(553)	(571)
Rezultati neto për periudhën		749	1,977
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse:			
Zëra që nuk janë riklasifikuar apo nuk mund të riklasifikohen në fitim ose humbje		-	-
Zëra që janë riklasifikuar apo mund të riklasifikohen në fitim ose humbje		1,243	642
Instrumente borxhi me VDATGJ – ndryshimi neto në vlerën e drejtë	22	1,243	642
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse për vitin, pas tatimit		1,243	642
Totali i fitimit/(humbjes) gjithëpërfshirëse për vitin		1,991	2,619

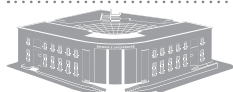
Shënimet nga faqja 126 deri në faqen 190 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË KAPITAL

Në milionë lekë	Kapitali	Rezerva ligjore	Rezerva e rivlerësimit	Rezerva për vlerën e drejtë	Rezerva të tjera	Fitimi i pa-shpërndarë	Totali
Gjendja më 1 janar 2019	2,500	12,500	(6,850)	241	22,100		30,491
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse							
Rezultati neto për periudhën	-	-	-	-	-	1,977	1,977
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse							
Rezerva për vlerën e drejtë (instrumente borxhi VDATGJ)	-	-	-	639	-		639
Totali i të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, pas tatimit	-	-	-	639	-		639
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse Kontributet dhe shpërndarjet	-	-	-	639	-	1,977	2,616
Shpërndarë Qeverisë Shqiptare (Shënimi 20)	-	-	-	-	(52)	(1,346)	(1,398)
Totali i kontributeve dhe shpërndarjeve	-	-	-	-	(52)	(1,346)	(1,398)
Transferime në rezerva (Shënimi 22)	-	-	631	(15)	18	(631)	3
Gjendja më 31 dhjetor 2019	2,500	12,500	(6,219)	865	22,065	0	31,712
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse							
Rezultati neto për periudhën	-	-	-	-	-	748	748
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse							0
Rezerva për vlerën e drejtë (instrumente borxhi VDATGJ)	-	-	-	1,243	-		1,243
Totali i të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, pas tatimit	-	-	-	1,243	-		1,243
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse	-	-	-	1,243	-	749	1,991
Kontributet dhe shpërndarjet							
Shpërndarë Qeverisë Shqiptare (Shënimi 20)	-	-	-	-	(52)	(1,435)	(1,486)
Totali i kontributeve dhe shpërndarjeve	-	-	-	-	(52)	(1,435)	(1,486)
Transferime në rezerva (Shënimi 22)	-	-	(686)	18	(18)	686	
Gjendja më 31 dhjetor 2020	2,500	12,500	(6,904)	2,126	21,995	-	32,216

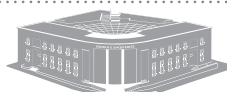
Shënimet nga faqja 126 deri në faqen 190 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

PASQYRA E FLUKSEVE TË MJETEVE MONETARE

Në milionë lekë	Shënime	2020	2019
Flukset e parave nga aktivitetet operative			
Rezultati neto për periudhën		749	1,977
Rregullime për:			
Zhvlërësim dhe amortizim	15	370	406
Humbja neto nga zhvlërësimi i instrumenteve financiare	7(A)vii	10	(3)
Të ardhura nga interesat, neto	23	(1,703)	(2,139)
Të ardhura nga tregtimi, neto	24	217	(699)
Humbje/(Fitimi) nga shitja e titujve të borxhit të investimit	25	(1,120)	(929)
Humbje neto nga ndryshimi në vlerën e drejtë të arit monetar	10	(2,226)	(1,635)
Humbje neto nga ndryshimet e kurseve të këmbimit	22	1,817	1,108
Provigjione	21		-
		(1,887)	(1,914)
Ndryshime në:			
Aktive të tregtueshme		193	64
Ari monetar	10	-	(5,965)
Llogaritë me Fondin Monetar Ndërkombëtar	11	(15,880)	2,992
Kredi dhe depozita ndaj/me bankat	12	2,908	(11,922)
Aktive të tjera		124	(485)
Para në qarkullim		52,389	16,717
Detyrime ndaj bankave		47,791	(5,706)
Depozita dhe hua ndaj palëve të treta		(830)	(2,432)
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore		(10,020)	(18,558)
Detyrime ndaj Fondit Monetar Ndërkombëtar		(817)	43
Detyrime të tjera		(462)	1,188
Rezerva		(47)	(34)
Të tjera		(51)	(33)
		73,411	(26,045)
Interesa të arkëtuara		2,864	3,020
Interesa të paguara		(966)	(1,063)
Para neto (të përdorura në)/gjeneruar nga aktivitetet operative		75,310	(24,088)
Flukset e parave nga aktivitetet investuese			
Blerje të titujve të borxhit të investimit		(221,874)	(213,654)
Arkëtime nga shitja dhe maturimi i titujve të borxhit të investimit		195,220	193,057
Blerje të aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara dhe të patrupëzuara		(463)	(483)
Para neto të përdorura në aktivitetet investuese		27,117	(21,080)
Flukset e parave nga aktivitetet financuese			
Fitimi për t'iu shpërndarë Qeverisë Shqiptare	20	(1,398)	(576)
Para neto të përdorura në aktivitetet financuese		(1,398)	(576)
Rritja në para dhe ekuivalentet e saj gjatë vitit		46,794	(45,745)
Paraja dhe ekuivalentet e saj në fillim të vitit		138,706	185,648
Efekti i ndryshimit të kurseve të këmbimit mbi paranë gjendje		2,101	(1,197)
Paraja dhe ekuivalentet e saj në fund të vitit	9	187,602	138,706

Shënimet nga faqja 126 deri në faqen 190 janë pjesë përbërëse e këtyre pasqyrave financiare.

SHËNIME MBI PASQYRAT FINANCIARE MË DHE PËR VITIN E MBYLLUR MË 31 DHJETOR 2020

(të gjitha shumat janë në milionë lekë, nëse nuk shprehet ndryshe)

1. INFORMACION I PËRGJITHSHËM

Banka e Shqipërisë ("Banka") është Banka Qendrore e Republikës së Shqipërisë, që ushtron veprimtarinë e saj në përputhje me ligjin nr. 8269, datë 23.12.1997, "Për Bankën e Shqipërisë", i ndryshuar.

Në zbatim të këtij ligji, detyrat kryesore të Bankës së Shqipërisë janë si vijon:

- të hartojë, të miratojë dhe të zbatojë politikën monetare të Republikës së Shqipërisë, në përputhje me objektivin e saj kryesor;
- të hartojë, të miratojë dhe të zbatojë regjimin e këmbimit valutor, si dhe politikën e kursit të këmbimit të valutave në Republikën e Shqipërisë;
- të licencojë ose të revokojë licencat e bankave dhe të mbikëqyrë veprimtarinë e tyre bankare, me qëllim që të sigurojë stabilitetin e sistemit bankar;
- të disponojë dhe të administrojë rezervat e saj valutore;
- të veprojë me cilësinë e bankierit, këshilltarit dhe të agjentit fiskal për Qeverinë e Republikës së Shqipërisë; dhe
- të nxisë funksionimin normal të sistemit të pagesave.

Gjatë vitit 2020, e gjithë bota dhe Shqipëria janë përballur me krizën shëndetësore të shkaktuar nga COVID-19, e cila ka detyruar qeveritë të ndërmarrin masa ekstreme dhe ndërprerjen e një sërë aktiviteteve në jetën publike. Në këtë kuadër, masa të vazhdueshme janë ndërmarrë nga institucionet kryesore në vend në bashkërendim me njëra-tjetrën për të koordinuar sa më shumë përpjekjet e përbashkëta kundër armikut të padukshëm dhe dëmit që ai po shkakton në përditshmëri.

Në përgjigje të kësaj situate, Banka e Shqipërisë ka marra masa të menjëhershme për të mbështetur ekonominë shqiptare të goditur nga pandemia. Masat e marra synojnë zbutjen e ndikimeve negative në mirëqenien e bizneseve dhe familjeve, si dhe krijimin e premisave për një rimëkëmbje shumë të shpejtë të ekonomisë në periudhën vijuese.

Në vijim të këtyre masave, vlerësimet e vazhdueshme mbi shëndetin e ekonomisë dhe të sistemit bankar shqiptar vijojnë të mbeten të vlefshme. Më konkretisht:

- Shqipëria gëzon shëndet të mirë ekonomik dhe financiar;
- parametrat e funksionimit të ekonomisë dhe të sektorit bankar janë të shëndetshëm;
- rezervat e likuiditetit dhe të kapitalit të sektorit bankar shqiptar janë të larta.

Shih shënimet 11,12,13,14 dhe 17.

Banka i nënshtrohet ligjeve të miratuara nga Kuvendi i Republikës së Shqipërisë dhe ligjit "Për Bankën e Shqipërisë", i ndryshuar.

2. BAZAT E PËRGATITJES

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF"), të lëshuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK).

3. MONEDHA FUNKSIONALE DHE E PREZANTIMIT

Këto pasqyra financiare paraqiten në Lek Shqiptar ("Lek"), e cila është monedha funksionale e Bankës. Nëse nuk është shënuar ndryshe, të gjitha shumat janë rrumbullakosur në milionin më të afërt.

4. BAZA E MATJES

Këto pasqyra financiare janë përgatitur mbi bazën e kostos historike, përveç sa më poshtë:

Zëri	Baza e matjes
Ari monetar	Vlerë e drejtë
Instrumente financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes (VDNFH)	Vlerë e drejtë
Instrumentet financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDATGJ)	Vlerë e drejtë

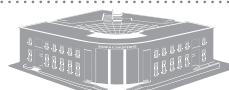
5. PËRDORIMI I VLERËSIMEVE DHE GJYKIMEVE

Në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare, drejtimi i Bankës ka bërë gjykime, vlerësime dhe supozime që ndikojnë në zbatimin e politikave kontabël të Bankës dhe në shumat e raportuara të aktiveve, detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga ato të vlerësuara. Vlerësimet dhe supozimet shqyrtohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e vlerësimeve njihen në mënyrë prospektive.

(A) Gjykime

Informacioni për gjykimet e bëra në zbatimin e politikave kontabël, që ka një ndikim domethënës në shumat e njohura në pasqyrat financiare, është i përfshirë në shënimet e mëposhtme:

- E zbatueshme për vitet 2020 dhe 2019:
 - Shënimi 7(A)(ii) dhe Shënimi 8(A) - klasifikimi i aktiveve financiare: vlerësimi i modelit të biznesit sipas të cilit mbahen aktivet dhe vlerësimi nëse kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit mbi shumën e principalit të papaguar.

- Shënimi 8(E)(vi)(a): përcaktimi i kriterëve për të vlerësuar nëse rreziku i kredisë nga aktivi financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, përcaktimi i metodologjisë për përfshirjen e informacionit mbi të ardhmen në matjen e Humbjeve të Pritshme nga Krediti (HPK) dhe përzgjedhja dhe miratimi i modeleve të përdorura për të matur HPK-të.
- E zbatueshme për vitet 2020 dhe 2019:
 - Shënimi 7(B) Paraja në qarkullim: klasifikimi i parasë në qarkullim si një detyrim financiar;
 - Shënimi 7(G) Ari monetar: matja e arit monetar me vlerë të drejtë, duke njohur ndryshimet në vlerën e drejtë në fitim ose humbje;
 - Shënimi 7(V) Banka përcakton afatin e qirasë si afat të paanulueshëm, duke përfshirë dhe periudhën e parashikuar nëpërmjet të drejtës të ndërprerjes së qirasë, nëse në mënyrë të arsyeshme kjo e drejtë nuk mund të ushtrohet.

B. Supozimet dhe pasiguritë e vlerësimit

Informacioni mbi supozimet dhe pasiguritë e vlerësimit, të cilat kanë rrezik domethënës të rezultojnë në një rregullim material në periudhën e mbyllur më 31 dhjetor 2020, paraqitet në shënimet e mëposhtme:

- E zbatueshme për vitet 2020 dhe 2019:
 - Shënimi 8(E)(vi)(a) dhe Shënimi 7(A)(vii) - zhvlerësimi i instrumenteve financiare: përcaktimi i të dhënave për modelin e matjes të HPK-ve, përfshirë informacionin mbi të ardhmen dhe supozimet kryesore të përdorura në vlerësimin e flukseve të rikuperueshme monetare;
 - Shënimi 7(A)(vi) - përcaktimi i vlerës së drejtë të instrumenteve financiare mbështetur në të dhëna të rëndësishme të pavrojtueshme; dhe përdorimi i modeleve të vlerës së drejtë;
 - Shënimi 7(V) – Banka nuk mund të përcaktojë me lehtësi normën e interesit në qira, prandaj përdor normën rritëse të huasë për të matur detyrimet e qirasë. IBR-ja është norma e interesit që Banka do të duhet të paguante për të marrë hua për një afat të ngjashëm, fondet e nevojshme për të marrë një aktiv të një vlere të ngjashme me aktivin e përdorimit në një mjedis të ngjashëm ekonomik, i cili kërkon vlerësim kur nuk ka në dispozicion një normë të vrojtueshme, ose kur ato duhet të rregullohen për të pasqyruar kushtet dhe gjendjen e qirasë (p.sh. kur qiratë nuk janë në monedhë funksionale). Banka vlerëson IBR-në duke përdorur të dhënat e vrojtuar (si normat e interesit të tregut), kur janë të disponueshme, dhe kërkohet të bëjë disa rregullime për të pasqyruar të dhënat e qirasë.

Krahasueshmeria

Për të pasur një paraqitje dhe shënime shpjeguese më të mira, disa riklasifikime janë kryer në pasqyrat financiare të datës 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019. Në mënyrë të detajuar:

“Të ardhura nga shitja e aktiveve financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave gjithëpërfshirëse” janë prezantuar të veçanta në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, në vend të përfshirjes në brendësi të zërit “Të ardhura/(humbje) të tjera, neto”, ashtu siç ishin paraqitur me 31 dhjetor 2019;

“Humbje neto nga këmbimi për aktivet dhe detyrimet e tregtueshme” janë prezantuar në brendësi të zërit “Humbje neto nga ndryshimet e kurseve të këmbimit” në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse, në vend të përfshirjes në brendësi të zërit “Të ardhura nga tregtimi neto”, ashtu siç ishin paraqitur me 31 dhjetor 2019.

6. NDRYSHIME NË POLITIKAT KONTABËL

Standardet në vijim janë publikuar dhe janë efektive për periudhën vjetore duke filluar nga 1 janari 2020, por nuk kanë ndikim për Bankën. Banka ka zbatuar në mënyrë konsistente politikat kontabël të paraqitura në Shënimin 7, për të gjitha periudhat e paraqitura në këto pasqyra financiare.

Standarde të tjera dhe ndryshime

SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare dhe SNK 8 Politikat e Kontabilitetit, Ndryshimet në Vlerësimet e Kontabilitetit dhe Gabimet: Përkufizimi i “materialitetit” (Ndryshimet). Ndryshimet sqarojnë përkufizimin e materialitetit dhe mënyrën se si duhet të zbatohet. Në përkufizimin e ri thuhet se, “informacioni është material nëse mënjanimi, gabimi apo fshehja në mënyrë të arsyeshme pritet të ndikojë në vendimet që përdoruesit kryesorë të pasqyrave financiare marrin mbi bazën e këtyre pasqyrave financiare, të cilat ofrojnë informacionin financiar në lidhje me një njësi të veçantë raportuese”. Për më tepër, shpjegimet që shoqërojnë përkufizimin janë përmirësuar. Ndryshimet gjithashtu sigurojnë që përcaktimi i materialitetit të jetë konsistent në të gjithë Standardet e SNRF-ve. Ky interpretim nuk ka ndikim në pasqyrat financiare të Bankës.

Reforma e normës të interesit Benchmark- SNRF 9, SNK 39 dhe SNRF 7 (Ndryshimet). Ndryshimet në SNRF 9, SNK 39 dhe SNRF 7, kanë të bëjnë me çështje që ndikojnë në raportimin financiar në periudhën para zëvendësimit të një standardi ekzistues të normës së interesit Benchmark me një normë alternative interesi, dhe adresojnë implikimet për kërkesat specifike të kontabilitetit mbrojtës në SNRF 9.

Instrumentet Financiare dhe SNK 39 Instrumentet Financiare: njohja dhe matja, të cilat kërkojnë analiza të ardhme. Ndryshimet ofrojnë lehtësime të përkohshme, të zbatueshme për të gjitha marrëdhëniet mbrojtëse që preken drejtpërdrejt nga reforma e normës së interesit Benchmark, e cila mundëson që kontabiliteti mbrojtës të vazhdojë gjatë periudhës së pasigurisë, përpara zëvendësimit të një standardi ekzistues të normës së interesit me një alternativë

pothuajse pa rrezik të normës së interesit. Ka gjithashtu ndryshime në SNRF 7 Instrumentet Financiare: shënime në lidhje me informacione shpjeguese shtesë rreth pasigurisë që vijnë nga reforma e normës të interesit Benchmark. Këto ndryshime nuk kanë asnjë ndikim në pasqyrat financiare të Bankës.

7. POLITIKA TË RËNDËSISHME KONTABËL

Banka ka zbatuar në mënyrë të vazhdueshme politikat e mëposhtme kontabël në të gjitha periudhat e paraqitura në këto pasqyra financiare.

Banka mund të njohë një aktiv ose detyrim financiar në pasqyrat financiare vetëm nëse bëhet palë e të dhënave kontraktuale të instrumenteve financiare të përdorura. Banka çregjistron një aktiv financiar nga bilanci i saj:

- kur humbet kontrollin mbi të drejtat kontraktuale që përbëjnë aktivin financiar;
- kur detyrimi i deklaruar në kontratë shuhet, anulohet ose tejkalohe afati.

A. Instrumentet financiare

(i) Njohja dhe matja fillestare

Banka fillimisht njeh huatë dhe paradhëniet dhe depozitat në datën në të cilën lindin. Të gjitha instrumentet e tjera financiare (përfshirë blerjet dhe shitjet e zakonshme të aktiveve financiare) njihen në datën e tregtimit, që është data në të cilën Banka bëhet palë në kushtet kontraktuale të instrumentit. Një aktiv ose detyrim financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë përmes fitimit dhe humbjes plus, për një zë që nuk matet me vlerën e drejtë përmes fitimit dhe humbjes, kostot e transaksionit që i atribuohen drejtpërdrejtë blerjes ose emetimit të tij. Aktivet dhe detyrimet financiare njihen në llogaritë jashtë bilancit prej datës së tregtimit deri në datën e shlyerjes dhe regjistrohen në bilancin e Bankës së Shqipërisë në datën e shlyerjes. Njohja fillestare është me koston e blerjes, d.m.th. çmimi i paguar në blerje. Kostot e transaksionit janë të përfshira në koston e blerjes të të gjitha aktiveve dhe detyrimeve, me përjashtim të aktiveve dhe detyrimeve financiare të regjistruara me VDFH, ku kostot e transaksionit janë shtuar ose zbritur nga kjo shumë. Që nga ky moment, çdo ndryshim në vlerën e tyre të drejtë njihen nga Banka si e ardhur ose shpenzim.

(ii) Klasifikimi

Në njohjen fillestare, një aktiv financiar klasifikohet dhe matet në njërin nga kategoritë e mëposhtme:

- kosto të amortizuar (KA),
- vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDATGJ), ose
- vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (VDNFH).

Një aktiv financiar matet me kosto të amortizuar nëse plotëson të dy kushtet e mëposhtme dhe nuk është i përcaktuar të matet me VDNFH:

- aktivi mbahet sipas një modeli biznesi, objektivi i të cilit është mbledhja e flukseve monetare kontraktuale; dhe,
- kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar gjenerojnë në datat e caktuara flukse monetare, të cilat përbëjnë vetëm pagesa të principalit dhe interesit (VPPI) mbi principalin e papaguar.

Modeli i biznesit të aktiveve financiare të mbajtura për të mbledhur flukset monetare kontraktuale përfshin të gjitha llogaritë rrjedhëse dhe depozitat e Bankës me korrespondentët e huaj, dhe flukset monetare sipas modelit të përdorur për këto aktive paraqesin vetëm pagesa principali dhe interesi. Këto aktive financiare maten me kosto të amortizuar. Një instrument borxhi matet me VDATGJ nëse plotëson dy kushtet e mëposhtme dhe nuk është i përcaktuar të matet me VDNFH:

- aktivi mbahet në një model biznesi, objektivi i të cilit arrihet nëpërmjet mbledhjes së flukseve monetare kontraktuale dhe nga shitja e aktiveve financiare; dhe
- kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar shkaktajnë në datat e caktuara flukse monetare, të cilat janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit (VPPI) mbi shumën e principalit të papaguar.

Modeli i biznesit të aktiveve financiare të mbajtura për mbledhjen e flukseve monetare kontraktuale dhe për shitje përfshin: tituj borxhi dhe investimet. Aktivitetet në këtë grup maten si më poshtë:

- Titujt e borxhit: me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse.

Të gjitha aktivitetet e tjera financiare klasifikohen si të matura me VDNFH.

Vlerësimi i modeleve të biznesit

Banka vlerëson objektivat e modeleve të biznesit, sipas të cilave menaxhohet një aktiv në nivel portofoli, sepse kjo reflekton mënyrën më të mirë të menaxhimit të biznesit dhe si informacioni i paraqitet drejtimit. Informacioni i vlerësuar përfshin:

- politikat dhe objektivat e përcaktuar të portofolit dhe zbatimi i tyre në praktikë. Në veçanti, nëse strategjia e drejtimit fokusohet në përfitimin e të ardhurave kontraktuale nga interesi, mbajtjen e një profili të veçantë të normës së interesit, përputhjen e kohëzgjatjes së aktiveve financiare me kohëzgjatjen e detyrimeve që financojnë këto aktive ose realizimin e flukseve monetare nëpërmjet shitjes së aktiveve;
- si vlerësohet performanca e portofolit dhe si i raportohet kjo performancë

drejtimit të Bankës;

- rreziqet që ndikojnë në performancën e modeleve të biznesit (dhe të aktiveve financiare të mbajtura brenda këtij modeli biznesi) dhe si menaxhohen këto rreziqe;
- si kompensohen menaxherët e portofoleve - p.sh. nëse kompensimi bazohet në vlerën e drejtë të aktiveve të menaxhuara ose në flukset e mjeteve monetare kontraktuale të mbledhura; dhe
- frekuencën, volumin dhe kohën e shitjeve për periudhat e kaluara, arsyet e të tilla shitjeve dhe pritshmëritë për aktivitetin e ardhshëm të shitjeve. Megjithatë, informacioni mbi shitjet nuk merret parasysh i izoluar, por si pjesë e vlerësimit të përgjithshëm të mënyrës së arritjes nga Banka të objektivave të përcaktuar për menaxhimin e aktiveve financiare dhe mënyrës së realizimit të flukseve të mjeteve monetare të ardhshme.

Aktivitetet financiare, të cilat mbahen për tregtim dhe performanca e të cilave vlerësohet në bazë të vlerës së drejtë, maten me VDNFH, sepse këto aktive nuk mbahen as për mbledhjen e flukseve monetare kontraktuale, as për mbledhjen e flukseve kontraktuale dhe shitjen e aktiveve financiare.

Vlerësimi nëse flukset monetare kontraktuale janë vetëm pagesa të principalit dhe interesit (VPPI)

Për qëllimet e këtij vlerësimi, "principalit" përcaktohet si vlera e drejtë e aktivitetit financiar në njohjen fillestare. "Interesi" përkufizohet si shpërblim për vlerën në kohë të parasë dhe për rrezikun e kreditit që lidhet me shumën e principalit të papaguar gjatë një periudhe të caktuar kohore dhe për rreziqet dhe kostot e tjera bazë të huadhënies (p.sh. rreziku i likuiditetit dhe kostot administrative) si dhe marzhin e fitimit.

Për të vlerësuar nëse flukset monetare kontraktuale janë vetëm VPPI, Banka merr në konsideratë kushtet kontraktuale të instrumentit. Kjo përfshin vlerësimin nëse aktivi financiar përmban një kusht kontraktual që do të ndryshonte kohën dhe shumën e flukseve monetare kontraktuale, të tillë që nuk do ta përmbushte këtë kusht.

Në kryerjen e vlerësimit, Banka konsideron:

- ngjarje të kushtëzuara që do të ndryshonin shumën dhe kohën e pagesës së flukseve monetare;
- karakteristikat e borxhit;
- kushtet e parapagesës dhe zgjatjes së kontratës; dhe
- karakteristika që modifikojnë elementin e vlerës në kohë të parasë - p.sh. rishikimi periodik i normave të interesit.

Riklasifikimet

Aktivitetet financiare nuk riklasifikohen pas njohjes së tyre fillestare, përveçse në periudhën pasi Banka ndryshon modelin e biznesit për menaxhimin e aktiveve financiare.

Detyrimet financiare

Banka i klasifikon detyrimet e veta financiare si të matura me koston e amortizuar. Shih (B), (D) dhe (H).

(iii) Çregjistrimi

Aktivet financiare

Banka çregjistron një aktiv financiar kur të drejtat kontraktuale mbi flukset monetare nga aktivi financiar kanë skaduar, ose kur transferon të drejtat për të marrë flukse monetare kontraktuale në një transaksion me anë të të cilit kryesisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktivit financiar transferohen, ose me anë të të cilit Banka as nuk transferon dhe as mbart të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë dhe nuk mbart kontrollin e aktivit financiar.

Në çregjistrimin e një aktivi financiar, diferenca mes vlerës kontabël të aktivit (ose vlerës kontabël të caktuar pjesës së aktivit të çregjistruar) dhe shumës së: (i) vlerës së arkëtuar (përfshirë çdo aktiv të ri të përfituar minus çdo detyrim të ri të marrë përsipër), dhe (ii) çdo fitimi ose humbjeje të akumuluar që është njohur në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse (ATGJ) njihet në fitim ose humbje.

Çdo interes në aktivet financiare të transferuara, që kualifikohet për çregjistrim, i mbajtur ose i krijuar nga Banka, njihet si një aktiv apo detyrim i veçantë.

Banka hyn në transaksione nëpërmjet të cilave transferon aktivet e njohura në pasqyrën e pozicionit financiar, por mban të gjithë ose pjesën thelbësore të rreziqeve dhe të përfitimeve të aktiveve të transferuara ose një pjese të tyre.

Në raste të tilla, aktivet e transferuara nuk çregjistrohen. Të tilla transaksione janë huadhënia e letrave me vlerë dhe transaksionet e shitjes dhe riblerjes së letrave me vlerë.

Për transaksionet në të cilat Banka nuk mban e as nuk transferon pjesën thelbësore të rreziqeve dhe përfitimeve të pronësisë së një aktivi financiar dhe ruan kontrollin mbi këtë aktiv, Banka vazhdon ta njohë aktivin deri në masën që vijon përfshirjen, e përcaktuar nga niveli i ekspozimit ndaj ndryshimeve në vlerën e aktivit të transferuar.

Detyrimet financiare

Banka çregjistron një detyrim financiar, kur detyrimet kontraktuale janë përmbushur, anuluar apo kanë skaduar.

(iv) Modifikimi i aktiveve dhe detyrimeve financiare

Aktivitet financiare

Nëse kushtet e një aktivi financiar modifikohen, Banka vlerëson nëse flukset monetare të aktivitetit të modifikuar janë thelbësisht të ndryshme.

Nëse flukset monetare janë thelbësisht të ndryshme, atëherë të drejtat kontraktuale për flukset monetare nga aktivi financiar fillestar konsiderohen se kanë skaduar. Në këtë rast, aktivi financiar origjinal çregjistrohet (shih (iii)) dhe një aktiv financiar i ri njihet me vlerën e drejtë.

Nëse flukset monetare të aktivitetit të modifikuar, të matur me kosto të amortizuar, nuk janë thelbësisht të ndryshme, atëherë modifikimi nuk rezulton në çregjistrimin e aktivitetit financiar. Në këtë rast, Banka rillogarit vlerën kontabël bruto të aktivitetit financiar dhe njeh shumën që vjen nga rregullimi i vlerës kontabël bruto si fitim ose humbje nga modifikimi në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve. Nëse një modifikim i tillë kryhet për shkak të vështirësive financiare të huamarrësit (shih (vii)), atëherë fitimi ose humbja paraqiten së bashku me humbjet nga zhvlerësimi. Në raste të tjera, ajo paraqitet si e ardhur nga interesi (shih 7(L)).

Detyrimet financiare

Banka çregjistron një detyrim financiar, kur kushtet e tij janë modifikuar dhe flukset monetare të tyre janë thelbësisht të ndryshme. Në këtë rast, njihet një detyrim i ri financiar me vlerë të drejtë bazuar në kushtet e modifikuara. Diferenca midis vlerës kontabël të detyrimit që çregjistrohet dhe detyrimit të ri financiar me terma të modifikuara njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve. Nëse modifikimi i një detyrimi financiar nuk njihet si çregjistrim, atëherë kostoja e amortizuar e detyrimit rillogaritet duke skontuar flukset monetare të modifikuara me normën fillestare të interesit efektiv, dhe fitimi ose humbja që rezultojnë njihet në fitim ose humbje.

(v) Kompensimi (netimi)

Aktivitetet financiare dhe detyrimet financiare kompensohen dhe paraqiten për shumën neto në pasqyrën e pozicionit financiar, kur dhe vetëm kur Banka ka të drejtën ligjore për të kompensuar shumat dhe synon t'i shlyejë ato në bazë neto ose të njohë aktivin dhe të shlyejë detyrimin njëkohësisht.

Të ardhurat dhe shpenzimet paraqiten në bazë neto vetëm atëherë kur lejohet nga SNRF-të, ose për fitimet dhe humbjet e krijuara nga një grup transaksionesh të ngjashme, si për shembull ato që lidhen me aktivitetin tregtar të Bankës.

(vi) Matja e vlerës së drejtë

"Vlera e drejtë" është çmimi që do të arkëtohej nga shitja e një aktivi ose që do të paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut, në datën e matjes në një treg kryesor ose, në mungesë

të tij, në tregun më të favorshëm tek i cili Banka ka qasje në atë datë. Vlera e drejtë e një pasivi pasqyron rrezikun e tij të mosekzekutimit.

Kur është e mundur, Banka mat vlerën e drejtë të një instrumenti, duke përdorur çmimin e kuotuar në një treg aktiv për atë instrument. Një treg quhet "aktiv", në qoftë se transaksionet për aktivin ose detyrimin ndodhin me frekuencë dhe vëllim të mjaftueshëm për të siguruar informacion mbi çmimet në vazhdimësi.

Nëse nuk disponohet një kuotim çmimi në një treg aktiv, atëherë Banka përdor teknika vlerësimi që maksimizojnë përdorimin e të dhënave të vrojtueshme dhe minimizojnë përdorimin e të dhënave jo të vrojtueshme. Teknika e zgjedhur përmbledh të gjithë faktorët që pjesëmarrësit e tregut do të marrin në konsideratë për përcaktimin e çmimit të një transaksioni.

Evidenca më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar në njohjen fillestare, normalisht, është çmimi i transaksionit – pra vlera e drejtë e shumës së paguar ose të arkëtuar. Nëse Banka përcakton se vlera e drejtë në njohjen fillestare ndryshon nga çmimi i transaksionit dhe vlera e drejtë nuk evidentohet as nëpërmjet një çmimi të kuotuar në një treg aktiv, duke iu referuar një aktivi ose detyrimi identik, dhe as nuk bazohet në një teknikë vlerësimi që përdor vetëm të dhëna nga tregje të vrojtueshme, atëherë instrumenti financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë, rregulluar për të shtyrë në kohë ndryshimin midis vlerës së drejtë të njohjes fillestare dhe çmimit të transaksionit. Në periudhat në vijim, kjo diferencë njihet si fitim ose humbje në baza të përshtatshme përgjatë jetës së instrumentit, por jo më vonë se momenti kur vlerësimi është i mbështetur plotësisht nga të dhëna të vrojtueshme në treg ose kur transaksioni mbyllet.

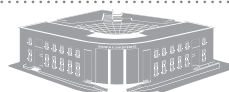
Në qoftë se një aktiv ose detyrim i matur me vlerë të drejtë ka një çmim oferte dhe një çmim kërkese, atëherë Banka vlerëson aktivet dhe pozicionet në blerje sipas çmimit të ofertës dhe detyrimet dhe pozicionet në shitje sipas çmimit të kërkesës.

Vlera e drejtë e një detyrimi financiar me një tipar kërkese (p.sh. depozitë e kërkuar me të parë) është jo më pak se shumta e pagueshme në të parë, e skontuar prej datës së parë në të cilën shumta mund të kërkohet për t'u paguar. Banka njej transferimin ndërmjet niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë, në fund të periudhës raportuese në të cilën ka ndodhur ndryshimi.

(vii) Zhvlerësimi

Banka njej provigjion për humbjet e pritshme të kreditit "HPK" për aktivet financiare që janë instrumente borxhi dhe nuk maten me VDNFH.

Banka llogarit provigjionin për humbjet në një shumë të barabartë me HPK-të përgjatë gjithë jetës së instrumentit, përveç rasteve të mëposhtme, për të cilat llogariten me HPK 12-mujore:

- investime në tituj borxhi të borxhit që përcaktohen të kenë rrezik të ulët krediti në datën e raportimit; dhe
- instrumente të tjera financiare, për të cilat rreziku i kreditit nuk është rritur konsiderueshëm që nga njohja fillestare.

Banka gjykon se një titull borxhi ka rrezik të ulët krediti kur vlerësimi i rrezikut të kreditit është ekuivalent me përkufizimin e kuptuar globalisht si “shkallë investimi” (“investment-grade”).

HPK-të 12-mujore janë ato pjesë të HPK-ve që rezultojnë nga ngjarjet e dështimit, që janë të mundshme të ndodhin brenda 12 muajve nga data e raportimit. Instrumentet financiare për të cilat njihet HPK 12-mujore referohen si “Instrumente financiare në Fazën 1”.

HPK-të përgjatë gjithë jetës së instrumentit, janë ato që rezultojnë nga të gjitha ngjarjet e mundshme të dështimit përgjatë jetës së pritshme të një instrumenti financiar. Instrumentet financiare për të cilat njihet HPK përgjatë gjithë jetës, por që nuk janë me kredit të zhvlerësuar, referohen si “Instrumente financiare në Fazën 2”.

Matja e HPK-ve

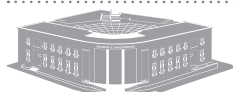
Humbjet e pritshme nga krediti (HPK) janë vlerësime me probabilitet të peshuar të humbjeve nga krediti dhe maten si më poshtë:

- aktivet financiare që nuk shfaqin kredit të zhvlerësuar në datën e raportimit: si vlera aktuale e të gjithë shumës së munguar (që do të thotë diferenca midis flukseve monetare në favor të Bankës, sipas kontratës dhe fluksit të mjeteve monetare që Banka vlerëson të marrë);
- aktivet financiare me kredit të zhvlerësuar në datën e raportimit: si diferenca midis vlerës kontabël bruto dhe vlerës aktuale të flukseve monetare të ardhshme të vlerësuar.

Për më tepër detaje, shih Shënimin 8(E)(vi)(a).

Aktivet financiare me kredit të zhvlerësuar

Në çdo datë raportimi, Banka vlerëson nëse aktivet financiare të matura me koston e amortizuar dhe aktivet financiare të borxhit të matura me VDATGJ janë aktive financiare me kredit të zhvlerësuar (referohen si “Instrumente financiare në Fazën 3”). Një aktiv financiar konsiderohet me kredit të zhvlerësuar kur ka ndodhur një ose më shumë ngjarje që kanë një ndikim të dëmshëm në flukset monetare të ardhshme të vlerësuar të aktivit financiar. Dëshmia se një aktiv financiar shfaq kredit të zhvlerësuar përfshin të dhënat e mëposhtme të vrojtura:

- vështirësi të konsiderueshme financiare të huamarrësit ose emetuesit;
- shkelje të kontratës si dështimi ose mospagimi në afat;
- ristrukturimi nga Banka i një kredie apo një paradhënieje me kushte të tilla që Banka nuk do ta konsideronte ndryshe;
- mundësinë që huamarrësi të hyjë në falimentim ose ndonjë riorganizim tjetër financiar; dhe
- zhdukjen e një tregu aktiv për shkak të vështirësive financiare të emetuesit.

Në kryerjen e vlerësimit nëse një investim në tituj të borxhit është me kredit të zhvlerësuar, Banka konsideron faktorët e mëposhtëm:

- vlerësimin e tregut për cilësinë e kreditit, siç pasqyrohet në normat e kthimit të obligacioneve;
- vlerësimet e cilësisë së kreditit nga agjencitë e vlerësimit;
- aftësinë e vendit për të hyrë në tregjet e kapitalit për emetimin e borxhit të ri;
- mundësinë e ristrukturimit të borxhit, duke rezultuar në humbje për mbajtësit, nëpërmjet faljes vullnetare ose të detyrueshme të borxhit; dhe
- mekanizmat ndërkombëtarë të mbështetjes që ekzistojnë për të siguruar mbështetjen e nevojshme si “huadhënës i fundit në radhë” për atë vend, si dhe qëllimin e reflektuar në deklaratat publike të qeverive dhe agjencive të këtyre vendeve për përdorimin e mekanizmave të tillë. Kjo përfshin një vlerësim të thellësisë së këtyre mekanizmave, pavarësisht nga qëllimi politik nëse ka kapacitet për t’i përmbushur kriteret e kërkuara.

Paraqitja e provigjionit për HPK-të në pasqyrën e pozicionit financiar

Provigjioni për HPK-të paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar si më poshtë:

- për aktivet financiare të matura me koston e amortizuar: si zbritje nga vlera kontabël bruto e aktiveve;
- për instrumentet e borxhit të matura me VDATGJ: nuk njihet zhvlerësim në pasqyrën e pozicionit financiar, sepse vlera kontabël e këtyre aktiveve është vlera e drejtë e tyre. Megjithatë, zhvlerësimi për humbjet e pritshme nga krediti paraqitet dhe njihet në rezervën e vlerës së drejtë.

Fshirja

Kreditë dhe letrat me vlerë të borxhit fshihen (pjesërisht ose tërësisht) kur nuk ka një pritshmëri të arsyeshme për rikuperimin e një aktivi financiar në tërësinë e tij ose një pjesë të tij. Kjo zakonisht ndodh kur Banka përcakton se huamarrësi nuk ka aktive ose burime të ardhurash që mund të gjenerojnë flukse të mjaftueshme të mjeteve monetare për të shlyer shumat që i nënshtrohen fshirjes. Ky vlerësim kryhet në nivelin e aktiveve individuale. Shlyerjet e shumave të fshira më parë janë përfshirë në “humbjet nga zhvlerësimi i instrumenteve financiare” në

pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe OCI. Aktivet financiare që janë fshirë, mund të jenë akoma subjekt i veprimeve përbarimore për të qenë në përputhje me procedurat e Bankës për rikuperimin e shumave të pashlyera.

B. Paraja në qarkullim

Paraja në qarkullim përfshin kartëmonedhat dhe monedhat në qarkullim dhe është paraqitur si detyrim, si shumë neto e vlerës nominale të kartëmonedhave dhe monedhave të emetuara minus vlerën nominale të kartëmonedhave dhe monedhave ekzistuese në arka, në datën e raportimit.

C. Paraja dhe ekuivalentet e saj

Paraja dhe ekuivalentet e saj përfshijnë kartëmonedha dhe monedha të huaja në arkë, dhe aktive financiare shumë likuide me kohëzgjatje fillestare deri në tre muaj nga data e blerjes, që janë objekt i një rreziku jodomethënës të ndryshimit në vlerën e drejtë e që përdoren nga Banka për administrimin e angazhimeve afatshkurtra.

Paraja dhe ekuivalentet e saj mbahen me kosto të amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

D. Aktivet dhe detyrimet me vlerë të drejtë, nëpërmjet fitimit ose humbjes (Aktive dhe detyrime të tregtueshme)

Aktivitet dhe detyrimet financiare të tregtueshme janë ato aktive dhe detyrime që Banka i ka kryesisht për qëllime të shitjes ose riblerjes në periudhën afatshkurtër, ose i mban si pjesë të një portofoli, i cili përdoret për ruajtje pozicioni ose për përfitime afatshkurtra.

Aktivitet dhe detyrimet financiare të tregtueshme njihen fillimisht dhe mbahen më tej me vlerën e drejtë në pasqyrën e pozicionit financiar, duke i njohur kostot e transaksionit në fitim ose humbje. Çdo ndryshim në vlerën e drejtë njihet në fitim ose humbje, si pjesë e të ardhurave neto nga instrumentet e tregtueshme.

E. Aktivet dhe detyrimet me vlerë të drejtë, nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse

Aktivitet dhe detyrimet me VDATGJ përfaqësojnë ato nga të cilat Banka pret të mbledhë flukset kontraktuale të parasë, duke mbajtur apo edhe shitur instrumentin. Investimet në tituj borxhi përfshijnë tituj të borxhit të matura me VDATGJ; fitimet dhe humbjet njihen në ATGJ, përveç sa në vijim, të cilat njihen në fitime ose humbje në të njëjtën mënyrë si për aktivet financiare të matura me koston e amortizuar:

- të ardhurat nga interesi, duke përdorur metodën e interesit efektiv;
- HPK-të dhe rimarrjet; dhe
- fitimet dhe humbjet nga kursi i këmbimit.

Kur një letër me vlerë borxhi e matur me VDATGJ çregjistrohet, fitimi ose humbja e akumuluar e njohur më parë në ATGJ riklasifikohet nga kapitali në fitim ose humbje.

F. Hua dhe të arkëtueshme

Huatë dhe paradhëniet përfshijnë huatë dhe paradhëniet e matura me koston e amortizuar (referuar shënimit 7(A)(ii)); ato fillimisht maten me vlerën e drejtë plus kostot shtesë direkte të transaksionit dhe më tej me koston e amortizuar, duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Kur Banka blen një aktiv financiar dhe njëkohësisht hyn në një marrëveshje për të rishitur aktivin (ose një aktiv kryesisht të ngjashëm) me një çmim fiks në një datë të ardhshme (marrëveshje të anasjella riblerjeje), marrëveshja kontabilizohet si një hua apo paradhënie dhe aktivi nuk njihet në pasqyrat financiare të Bankës.

G. Ari monetar

Banka e Shqipërisë, në rolin e saj si bankë qendrore, mban vëllime të veçanta të arit si pjesë të rezervave ndërkombëtare të Shqipërisë. Në përputhje me kërkesat e ligjit "Për Bankën e Shqipërisë", banka mund të ndërmarrë çdo veprim të nevojshëm në lidhje me blerjen, zotërimin dhe shitjen e rezervave ndërkombëtare, përfshirë dhe arin monetar. Rrjedhimisht, ari monetar, si pjesë e rezervës ndërkombëtare, mund të përdoret menjëherë nga Banka, pa kufizime të mëtejshme që e përcaktojnë atë si një aktiv monetar. Në zbatim të kërkesave të "Dispozitave të përgjithshme për përcaktimin e bazave të vlerësimit në pasqyrat financiare" të SNRF-ve, Banka përcakton njohjen dhe vlerësimin e arit monetar si një aktiv të raportuar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes si bazën më të përshtatshme dhe të besueshme për vlerësimin e mëtejshëm të këtij aktivi monetar. Ari monetar mbahet me vlerë të drejtë, duke u bazuar në çmimin e Tregut të Arit në Londër (London Bullion Market) konvertuar në dollarë amerikanë në datën e raportimit. Ari në formë standarde (ari monetar) fillimisht njihet me koston e blerjes. Ari monetar vlerësohet me vlerën e tij të drejtë që është vlera e tregut bazuar në çmimin zyrtar të Tregut të Arit në Londër (London Bullion Market) në datën e raportimit.

Ndryshimet në vlerën e drejtë njihen në fitim dhe humbje dhe akumulohen në "Rezervën e Rivlerësimit" në Kapital dhe Rezervat, në përputhje me nenin 64 (a) të Ligjit 'Për Bankën e Shqipërisë'. Fitimet dhe humbjet e përcaktuara nga rivlerësimi i arit monetar dhe instrumenteve të tjera të arit të Bankës njihen në pasqyrën e të ardhurave.

H. Depozita dhe hua

Depozitat dhe huatë njihen fillimisht me vlerë të drejtë, duke zbritur kostot shtesë që lidhen drejtpërdrejt me transaksionin dhe në vazhdim maten me kosto të amortizuar, duke përdorur metodën e interesit efektiv.

I. *Kostot e printimit dhe shtypjes*

Kostot e printimit dhe shtypjes së kartëmonedhave dhe monedhave, të cilat nuk janë hedhur ende në qarkullim, njihen fillimisht si aktive me koston e blerjes dhe më tej amortizohen në mënyrë lineare, përkatësisht përgjatë 5 dhe 10 viteve.

J. *Aktivet e patrupëzuara*

Aktivet e patrupëzuara njihen, nëse është e mundur që përfitimet ekonomike që i atribuohen aktivitetit në të ardhmen do t'i përkasin Bankës dhe kostoja e aktivitetit mund të vlerësohet në mënyrë të besueshme. Aktivet e patrupëzuara përbëhen nga programet kompjuterike dhe licencat.

Aktivet e patrupëzuara të blera nga Banka njihen me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga zhvlerësimi.

Shpenzimet e mëtejshme për aktivet e patrupëzuara kapitalizohen vetëm kur lidhen me rritjen e përfitimit të ardhshëm ekonomik prej përdorimit të këtij aktivi. Të gjitha shpenzimet e tjera njihen në pasqyrën e fitimit ose humbjes kur ndodhin.

Shpenzimi i amortizimit njihet në pasqyrën e fitimit ose humbjes, bazuar në metodën lineare të amortizimit gjatë jetës së dobishme të aktivitetit të patrupëzuar, prej datës kur është i gatshëm për përdorim. Puna në proces nuk amortizohet. Vlerësimi i jetëgjatësive të dobishme është si më poshtë:

–	Programe kompjuterike dhe licenca	4 vite
–	Aktive të tjera të patrupëzuara	6.6 vite

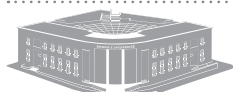
K. *Aktivet e trupëzuara*

(i) *Njohja dhe matja*

Zërat e aktiveve të trupëzuara vlerësohen me kosto minus amortizimin e akumuluar dhe humbjet e akumuluar nga zhvlerësimi. Kostoja e disa prej zërave të aktiveve të trupëzuara është përcaktuar mbi bazën e vlerës së drejtë më 31 dhjetor 2014, të cilën Banka zgjodhi ta përdorë si kosto të supozuar si pjesë e kalimit në SNRF. Rregullimet në të dhënat e regjistruara, si dhe regjistrimet përkatëse në rezervën e rivlerësimit janë raportuar në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar.

(ii) *Kostot e mëvonshme*

Kostoja e zëvendësimit të një pjese të një aktivi të qëndrueshëm regjistrohet me vlerën e mbartur të këtij aktivi, nëse është e mundur që Banka të marrë përfitime të ardhshme ekonomike nga ky aktiv dhe kostoja e tij mund të matet në mënyrë të besueshme.

Vlera e mbetur e pjesës së zëvendësuar çregjistrohet. Kostot e mirëmbajtjes së aktiveve të qëndrueshme njihen në fitim ose humbje në momentin kur ndodhin.

(iii) Amortizimi

Amortizimi njihet në fitim ose humbje sipas metodës lineare, bazuar në jetëgjatësinë e vlerësuar të çdo pjese përbërëse të aktivitetit të qëndrueshëm. Toka, puna në proces dhe monedhat e objektet numizmatike nuk zhvlerësohen. Vlerësimi i jetëgjatësive të dobishme është si më poshtë:

• Ndërtesa	25 - 70 vjet;
• Instalime	4 - 20 vjet;
• Mjete transporti	5 - 10 vjet;
• Mobilje dhe pajisje	4 - 20 vjet.

Metodat e amortizimit, jetëgjatësitë e dobishme dhe vlerat e mbetura rishikohen në datën e raportimit.

L. Interesat

Norma efektive e interesit

Të ardhurat dhe shpenzimet e interesit njihen në fitim ose humbje, duke përdorur metodën e interesit efektiv. Norma e interesit efektiv është norma që skanton saktësisht pagesat e vlerësuara monetare të ardhshme dhe arkëtimet gjatë jetës së pritshme të aktivitetit ose detyrimit financiar deri në:

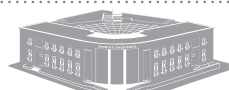
- vlerën kontabël bruto të aktivitetit financiar; ose
- koston e amortizuar të detyrimit financiar.

Në përlllogaritjen e normës efektive të interesit, për instrumente financiare të ndryshme me kredit të zhvlerësuar, Banka vlerëson flukset monetare të ardhshme, duke konsideruar gjithë kushtet kontraktuale të instrumentit financiar, me përjashtim të humbjeve të ardhshme që rrjedhin nga rreziku i kreditit. Për aktivitetet financiare me kredit të zhvlerësuar, Banka llogarit normën efektive të interesit të rregulluar të kreditit, duke përdorur flukset monetare të ardhshme të vlerësuara që përfshijnë edhe humbjet e pritshme të kreditit.

Përlllogaritja e normës efektive të interesit përfshin kostot e transaksioneve dhe tarifat e paguara ose të arkëtuara që janë pjesë përbërëse e normës së interesit efektiv. Kostot e transaksionit përfshijnë kosto shtesë të lidhura drejtpërdrejt me blerjen ose emetimin e një aktivi ose detyrimi financiar.

Kostoja e amortizuar dhe vlera kontabël bruto

Kostoja e amortizuar e një aktivi ose detyrimi financiar është vlera me të cilën aktivi ose detyrimi financiar matet në njohjen fillestare, minus pagesat e

principalit, plus ose minus amortizimin e akumuluar, duke përdorur metodën e interesit efektiv për çdo diferencë ndërmjet shumës fillestare të njohur dhe vlerës në maturim dhe për aktivet financiare, rregulluar për çdo zhvlerësim nga humbjet e pritshme të kreditit.

Vlera kontabël bruto e një aktivi financiar është kostoja e amortizuar e aktivitetit financiar përpara zbritjes së provigjioneve për humbjet e pritshme të kreditit.

Llogaritja e të ardhurave dhe shpenzimeve nga interesi

Në llogaritjen e të ardhurave dhe shpenzimeve të interesit, norma efektive e interesit zbatohet mbi vlerën kontabël bruto të aktivitetit (kur aktivi nuk është me kredit të zhvlerësuar) ose mbi koston e amortizuar të detyrimit.

Megjithatë, për aktivet financiare të cilat janë bërë me kredit të zhvlerësuar pas njohjes fillestare, të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit në koston e amortizuar të aktivitetit financiar. Nëse aktivi nuk është më me kredit të zhvlerësuar, atëherë llogaritja e të ardhurave nga interesi kthehet në bazë bruto.

Për aktivet financiare të cilat ishin me kredit të zhvlerësuar në njohjen fillestare, të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit të kreditit të rregulluar mbi koston e amortizuar të aktivitetit. Llogaritja e të ardhurave nga interesi nuk kthehet në baza bruto as nëse rreziku i kreditit të aktivitetit përmirësohet.

Për informacion se kur një aktiv konsiderohet me kredit të zhvlerësuar, referojuni Shënimit 7(A)(vii).

Më 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019 nuk ka aktive me kredit të zhvlerësuar.

Prezantimi

Të ardhurat dhe shpenzimet e interesit të paraqitura në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe ATGJ përfshijnë:

- interesin e aktiveve dhe detyrimeve financiare të matura me kosto historike, të llogaritur në bazë të normës efektive të interesit; dhe
- interesin e investimeve të matura me VDATGJ, të llogaritur në bazë të normës efektive të interesit.

Të ardhurat dhe shpenzimet e interesit mbi gjithë aktivet dhe detyrimet e tregtueshme konsiderohen si të rastësishme nga operacionet e tregtimit të Bankës, dhe paraqiten së bashku me gjithë ndryshimet e tjera në vlerën e drejtë të aktiveve dhe detyrimeve të tregtueshme tek të ardhurat nga tregtimi neto (shih Shënimin 7(O)). Fitimet dhe humbjet si rezultat i ndryshimit të vlerës së drejtë të instrumenteve financiare të raportuara me VDFH njihen në pasqyrën e të ardhurave.

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi njihen mbi bazë përlogaritjeje, në përputhje me politikën e normave të interesit të Bankës dhe marrëveshjeve të arritura me institucionet financiare ndërkombëtare dhe klientët e Bankës. Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi njihen në pasqyrën e të ardhurave. Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi gjithashtu përfshijnë dhe amortizimin e primit të llogaritur mbi bazën e metodës së interesit efektiv.

Të ardhurat nga interesi për titujt e borxhit të huaj të mbajtura në portofolin e Bankës përfshijnë interesin nga kuponat e interesit të letrave të emetuara. Të ardhurat nga interesi i depozitave përfshijnë të ardhurat nga interesi për depozitat në monedhë të huaj dhe në ar.

Të ardhura/shpenzime të tjera financiare përfshijnë të ardhurat dhe shpenzimet nga shitja dhe ndryshimi në vlerën e drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare të mbajtura për tregtim dhe aktiveve të vlefshme për shitje.

Fitimi/humbja neto nga aktivet dhe detyrimet financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes përfshijnë fitimet neto nga veprimet me letrat me vlerë, fitimet neto nga veprimet në monedhë të huaj, fitimin neto nga rivlerësimi i letrave me vlerë, fitimin neto nga rivlerësimi i arit dhe fitimin neto nga rivlerësimi i aktiveve dhe detyrimeve në monedha të huaja.

M. Tarifa dhe komisione

Të ardhurat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet, të cilat janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit të një aktivi ose detyrimi financiar, përfshihen në matjen e normës efektive të interesit.

Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet e tjera, përfshirë tarifat e shërbimit të llogarisë, tarifat e transferimit të fondeve, tarifat e vendosjes dhe tarifat e regjistrimit të kredisë, njihen në momentin që përfitohen shërbimet.

Në përputhje me SNRF 15, të ardhurat nga kontratat me klientë njihen kur Banka ka përmbushur detyrimin e saj të performancës, duke transferuar shërbimet e saj tek klienti. Të ardhurat njihen në vlerën e pritshme për tu marrë në shkëmbim. Nuk ka ndryshime në vlerësimin dhe njohjen e tarifave dhe komisioneve, si rezultat i hyrjes në zbatim të SNRF 15.

Shpenzimet për tarifa dhe komisione të tjera përbëhen kryesisht nga tarifa veprimesh ose shërbimesh, të cilat njihen si shpenzim në momentin kur përfitohen shërbimet.

N. Transaksionet në monedhë të huaj

Transaksionet në monedhë të huaj konvertohen në monedhën funksionale me kursin aktual të këmbimit në datat e kryerjes së veprimeve. Kurset e këmbimit për monedhat kryesore të huaja për datat 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019 paraqiten në Shënimin 8.F(ii).

Në datën e raportimit, aktivet dhe detyrimet monetare të shprehura në monedhë të huaj konvertohen në monedhën funksionale me kursin zyrtar të këmbimit në atë datë. Fitimi ose humbja në zërat monetarë është diferenca midis kostos së amortizuar në monedhën funksionale në fillim të vitit, e rregulluar për interesin efektiv dhe pagesat gjatë vitit, dhe kostos së amortizuar në monedhë të huaj të konvertuar me kursin e këmbimit aktual në fund të vitit.

Aktivitet dhe detyrimet jomonetare që maten me vlerë të drejtë në një monedhë të huaj, konvertohen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit të datës kur është përcaktuar vlera e drejtë. Zërat jomonetarë që janë vlerësuar sipas kostos historike në monedhë të huaj, konvertohen me kursin e këmbimit të datës së transaksionit. Diferencat nga kursi i këmbimit që rrjedhin nga konvertimi njihen në fitim ose humbje.

Në përputhje me ligjin nr. 8269, datë 23.12.1997, "Për Bankën e Shqipërisë" si dhe vendimin nr. 104, datë 27.12.2006, të Këshillit Mbikëqyrës "Për miratimin e një ndryshimi në formën e pasqyrave financiare të Bankës së Shqipërisë", të ardhurat/(humbjet) neto nga kurset e këmbimit që njihen në fitim ose humbje në periudhën në të cilën lindin, akumulohen në të njëjtën periudhë tek "Rezerva e rivlerësimit" përfshirë në Kapital dhe Rezerva. Në bazë të nenit 64, pika "b", të ligjit të lartpërmendur, Qeveria e Shqipërisë emeton tituj të borxhit me normë interesi të tregut për të mbuluar çdo vlerë negative të rezervës së rivlerësimit si rezultat i aktivitetit të Bankës.

O. Të ardhurat nga tregtimi, neto

Të ardhurat nga tregtimi, neto përbëhen nga fitimet minus humbjet nga aktivitet dhe detyrimet e tregtueshme, dhe përfshijnë gjithë ndryshimet e realizuara dhe të porealizuara në vlerën e drejtë, interesin dhe diferencat nga kurset e këmbimit.

P. Tatimi dhe politika e Bankës për shpërndarjen e fitimit

Në përputhje me ligjin "Për Bankën e Shqipërisë", Banka nuk është subjekt i tatimit mbi fitimin.

Politika e shpërndarjes së fitimit të aktivitetit bankar është përcaktuar në ligjin "Për Bankën e Shqipërisë". Sipas nenit 10.2 të këtij ligji, i gjithë fitimi i realizuar kalon në Buxhetin e Shtetit, pas plotësimit të niveleve për fondin rezervë, sipas ligjit dhe sipas miratimit nga Këshilli Mbikëqyrës i Bankës.

Sipas nenit 11 të ligjit "Për Bankën e Shqipërisë", nuk do të bëhet asnjë transferim, shpërndarje apo pagesë sipas neneve 8, 9 ose 10 të këtij ligji, nëse aktivitet e Bankës janë më pak se shumta e detyrimeve dhe fondit të themelimit. Në qoftë se kushte të tilla lindin, në bazë të ligjit "Për Bankën e Shqipërisë", nenit 7, Ministria e Financave dhe Ekonomisë i transferon Bankës tituj borxhi të Qeverisë me interesa të negociueshme, në shumën e nevojshme për të mbuluar pamjaftueshmërinë.

Q. Përfitimet e punonjësve*(i) Plan pensioni me kontribute të përcaktuara*

Detyrimet për kontributet ndaj planit të pensioneve me kontribut të përcaktuar njihen në fitim ose humbje pasi ofrohet shërbimi përkatës dhe përfshihet në shpenzimet e personelit.

(ii) Kontributet për sigurime shoqërore dhe shëndetësore

Banka paguan kontribute të detyrueshme për sigurimet shoqërore dhe shëndetësore në një fond që operohet nga Shteti Shqiptar, që ofron përfitime pensioni, shëndetësore dhe përfitime të tjera sociale për punonjësit.

Detyrimet për të tilla kontribute njihen në fitim ose humbje, kur ato janë të detyrueshme, dhe përfshihen në shpenzimet e personelit. Shteti Shqiptar është përgjegjës për përcaktimin e kufirit minimal ligjor për të tilla kontribute.

(iii) Përfitimet afatshkurtra

Detyrimet për përfitime afatshkurtra maten në baza të paskontuara dhe njihen si shpenzim në periudhën kur ofrohet shërbimi. Për shumën që pritet të paguhet në lidhje me shpërblimet afatshkurtra në para, regjistrohet një provigjion nëse Banka ka një detyrim ligjor ose konstruktiv për ta paguar këtë shumë si rezultat i shërbimeve të shkuara të ofruara nga punonjësi dhe kur ky detyrim mund të matet në mënyrë të besueshme.

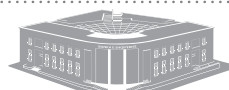
R. Qiratë

Banka vlerëson në fazën fillestare të lidhjes së një kontrate, nëse kontrata është, ose përmban një qira. Kontrata është, ose përmban një qira, nëse kontrata jep të drejtën e kontrollit mbi përdorimin e një aktivi të identifikueshëm për një periudhë kohe në këmbim të një shume.

Banka aplikon një qasje të vetme njohjeje dhe matjeje për të gjitha qiratë, përveç qirave afatshkurtra dhe qirave të aktiveve me vlerë të ulët. Banka njej detyrimet ndaj qirasë për të bërë pagesa të qirasë dhe të drejtën e përdorimit të aktiveve, e cila paraqet të drejtën për ta përdorur aktivin.

E drejta e përdorimit të aktivit

Banka njej të drejtën e përdorimit të aktivit në datën e fillimit të kontratës së qirasë. E drejta e përdorimit të aktivit matet me kosto, më pak se zhvlerësimi ose humbja nga zhvlerësimi dhe e rregulluar për çdo rivlerësim të detyrimeve të qirasë. Kjo kosto përfshin shumën e detyrimeve të njohura të qirasë, kostot fillestare direkte dhe pagesat e qirasë të bëra në ose para datës së fillimit, pakësuar me çdo pagesë të marrë si nxitës. E drejta e përdorimit të aktiveve

zhvlerësohet në mënyrë lineare përgjatë afatit të qirasë.

Të drejtat e përdorimit të aktiveve paraqiten në Shënimin 15 "Ndërtesa, pajisje, të drejta përdorimi të aktiveve dhe aktivet e patrupëzuara".

Detyrimet për qira

Në datën e fillimit të kontratës, Banka njeh detyrimin e qirasë me vlerën aktuale të pagesave të qirasë, të cilat nuk janë paguar ende në atë datë. Pagesat e qirasë përfshijnë pagesat fikse (pakësuar me çdo pagesë stimuluese të arkëtueshme), pagesat variabël të qirasë, të cilat varen nga një indeks ose normë, dhe shumat e pritshme për t'u paguar sipas vlerës së mbetur të garancive. Pagesat e qirasë përfshijnë gjithashtu çmimin e blerjes të parashikuar në rastin kur ka arsye që Banka të ushtrojë opsionin e blerjes, si dhe penalitetet që shoqërojnë mbarimin e qirasë në rastin kur është ushtruar opsioni i mbylljes para kohe.

Pagesat e kryera për qiratë operative njihen në fitim/humbje në mënyrë lineare përgjatë afatit të qirasë. Vlerat e marra si stimuj nxitës të qirasë janë njohur si pjesë përbërëse e shpenzimeve të qirasë, përgjatë afatit të qirasë

S. Zhvlerësimi i aktiveve jofinanciare

Vlerat kontabël të aktiveve jofinanciare të Bankës rishikohen në çdo datë raportimi, për të përcaktuar nëse ka tregues për zhvlerësim. Nëse ka tregues të tillë, atëherë vlerësohet vlera e rikuperueshme e aktivitetit. Humbja nga zhvlerësimi njihet nëse vlera kontabël e një aktivi tejkalon vlerën e rikuperueshme.

Vlera e rikuperueshme e një aktivi është më e larta mes vlerës së tij në përdorim dhe vlerës së drejtë, minus kostot e shitjes. Në matjen e vlerës në përdorim skontohej flukset e ardhshme monetare në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë interesi, e cila reflekton vlerësimet aktuale të tregut për vlerën në kohë të parasë dhe rreziqet specifike për aktivin.

Humbjet nga zhvlerësimi, të njohura në periudhat e mëparshme, vlerësohen në çdo datë raportimi, për të përcaktuar nëse humbja është zvogëluar apo nuk ekziston më. Humbja nga zhvlerësimi kthehet mbrapsht nëse ka pasur ndryshim në vlerësimet e përdorura për përcaktimin e vlerës së rikuperueshme. Humbja nga zhvlerësimi kthehet mbrapsht deri në masën që vlera kontabël e aktivitetit nuk tejkalon vlerën kontabël që do të përcaktohej duke i zbritur amortizimin, në qoftë se nuk do të ishte njohur humbje nga zhvlerësimi.

T. Provigjionet

Provigjioni njihet si i tillë nëse, kur si rezultat i një ngjarjeje të shkuar, Banka ka një detyrim ligjor ose konstruktiv, i cili mund të matet në mënyrë të besueshme, dhe është e mundur të kërkohet një pakësim i përfitimeve ekonomike për ta shlyer këtë detyrim. Shuma e njohur si një provigjion matet si vlerësimi më i mirë

i shpenzimeve të kërkuara për të shlyer detyrimin aktual në fund të periudhës raportuese. Kur efekti i vlerës kohore të parasë është material, shumën e një provigjioni është vlera aktuale e shpenzimeve që pritet të kërkohej për të shlyer detyrimin.

U. Grantet

Grantet njihen fillimisht si të ardhura të shtyra kur ka siguri të arsyeshme se ato do të merren dhe se Banka do të përmbushë kushtet e lidhura me grantin. Grantet që kompensojnë Bankën për shpenzimet e ndodhura njihen në fitim ose humbje, në mënyrë sistematike, gjatë periudhës në të cilën njihen shpenzimet përkatëse. Grantet që kompensojnë Bankën për koston e një aktivi, njihen në fitim ose humbje, në mënyrë sistematike, gjatë jetës së pritshme të aktivitetit.

V. Standarde dhe interpretime të reja ende jo të zbatuara

Disa standarde të reja dhe ndryshime të standardeve janë në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2021, për të cilat lejohet zbatimi i hershëm; megjithatë Banka nuk i ka zbatuar më herët ato në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare. Ndryshimet e mëposhtme nuk pritet të kenë ndikim në pasqyrat financiare të Bankës.

- **SNRF 17 Kontratat e Sigurimit**, efektive më ose pas 1 janarit 2023 me aplikim të mëparshëm të lejuar, nëse SNRF 15 Të Ardhurat nga Kontratat me Konsumatorët dhe SNRF 9 Instrumentet Financiare janë zbatuar gjithashtu.

- **Ndryshimet në SNRF 3**: SNK 16 Prona, makineritë dhe pajisjet; SNK 37 provigjionet, detyrimet e kushtëzuara dhe aktivet e kushtëzuara, si dhe përmirësimet vjetore 2018-2020. Ndryshimet janë efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2022 me aplikim të mëparshëm të lejuar.

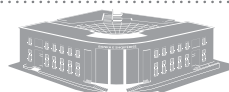
- **Reforma e normës së interesit Benchmark** - Faza 2 - SNRF 9, SNK 39, SNRF 7, SNRF 4 dhe SNRF 16 (Ndryshimet).

- **Ndryshimi në SNRF 10** Pasqyrat Financiare të Konsoliduara dhe SNK 28 Investimet në pjesëmarrje dhe ndërmarrje të përbashkëta: Shitja ose Kontributi i Aseteve ndërmjet një investitori dhe pjesëmarrjes së tij ose ndërmarrjes së përbashkët.

- **SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare**: Klasifikimi i detyrimeve si aktuale ose joaktuale (ndryshimet).

8. INSTRUMENTET FINANCIARE: KLASIFIKIMI, ADMINISTRIMI I RREZIKUT DHE VLERA E DREJTË

A. Klasifikimi i aktiveve dhe detyrimeve financiare

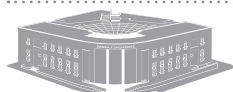
Politikat kontabël të Bankës për klasifikimin e instrumenteve financiare sipas SNRF 9, janë paraqitur në Shënimin 7 (A)(ii).

(a) Me aplikimin e SNRF 9, Banka ka klasifikuar ekspozimet me FMN-në si instrumente borxhi të matura me koston e amortizuar, duke pasur parasysh objektivin strategjik afatgjatë të Bankës për t'i mbajtur këto instrumente dhe flukset e tyre kontraktuale të parave që plotësojnë kriteret e VPPI.

(b) Letrat me vlerë të investimeve mbahen nga Banka si portofole të veçanta për të përmbushur nevojat e likuiditetit. Banka kërkon të minimizojë kostot e menaxhimit të nevojave për likuiditet dhe për këtë arsye, menaxhon në mënyrë aktive kthimin e portofolit. Ky kthim konsiston në mbledhjen e pagesave kontraktuale, si dhe fitim/humbjet nga shitja e aktiveve financiare. Strategjia e investimit shpesh rezulton në aktivitet shitjeje me vlerë të konsiderueshme. Banka konsideron që sipas SNRF9, këto tituj borxhi mbahen sipas modelit të biznesit, objektivi i të cilit realizohet si nga mbledhja e flukseve monetare kontraktuale dhe nga shitja e aktivitet financiar. Shih politikat kontabël në Shënimin 7(A)(ii).

Tabela në vijim paraqet ndarjen e zërave në pasqyrën e pozicionit financiar sipas kategorive të instrumenteve financiare.

31 dhjetor 2020	VDNFH	VDTGJ – in- strumente borxhi	Kosto e amortizuar	Totali i vlerës kontabël
Aktivet				
Paraja dhe balancat me bankat	-	-	200,578	200,578
Aktive të tregtueshme	14,213	-	-	14,213
Llogari me FMN-në	-	-	44,720	44,720
Kredi ndaj bankave	-	-	32,671	32,671
Investime në letra me vlerë të matura me vlerë të drejtë	-	295,201	-	295,201
Aktive të tjera	-	-	2,039	2,039
Totali i aktiveve	14,213	295,201	280,008	589,422
DETYRIMET				
Para në qarkullim	-	-	355,238	355,238
Detyrime ndaj bankave	-	-	178,815	178,815
Depozita dhe hua nga palë të treta	-	-	2,485	2,485
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	-	-	34,431	34,431
Detyrime ndaj FMN-së	-	-	23,219	23,219
Detyrime të tjera	-	-	864	864
Totali i detyrimeve	-	-	595,052	595,052

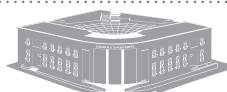
31 dhjetor 2019	VDNFH	VDATGJ – instrumente borxhi	Kosto e amortizuar	Totali i vlerës kontabël
Aktivet				
Paraja dhe balancat me bankat	-	-	153,313	153,313
Aktive të tregtueshme	14,624	-	-	14,624
Llogari me FMN-në	-	-	30,552	30,552
Kredi ndaj bankave	-	-	33,956	33,956
Investime në letrat me vlerë të matura me vlerë të drejtë	-	269,065	-	269,065
Aktive të tjera	-	-	2,136	2,136
Totali i aktiveve	14,624	269,065	219,956	503,646
DETYRIMET				
Para në qarkullim	-	-	302,849	302,849
Detyrime ndaj bankave	-	-	130,764	130,764
Depozita dhe hua nga palë të treta	-	-	3,279	3,279
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	-	-	45,154	45,154
Detyrime ndaj FMN-së	-	-	24,037	24,037
Detyrime të tjera	-	-	1,425	1,425
Totali i detyrimeve	-	-	507,508	507,508

B. Struktura e administrimit të rrezikut

Instrumentet financiare të Bankës përdoren kryesisht për administrimin e rezervës valutore, si dhe për qëllime të zbatimit të politikës monetare. Banka është e ekspozuar ndaj rrezikut të likuiditetit, rrezikut të kreditit, rrezikut të tregut, rrezikut ligjor dhe rrezikut operacional, gjatë investimit në instrumentet financiare.

Ky shënim shpjegues paraqet informacion për ekspozimin e Bankës ndaj secilit prej rreziqeve të mësipërme, objektivat e Bankës, politikat dhe proceset për matjen dhe administrimin e rrezikut.

Në përputhje me kërkesat ligjore, Banka e Shqipërisë mban dhe administron rezervat valutore të Republikës së Shqipërisë. Këshilli Mbikëqyrës ka përgjegjësinë për implementimin e strukturës së administrimit të rrezikut dhe të politikave për administrimin e rezervave. Këshilli Mbikëqyrës ka miratuar rregulloren “Për funksionet e strukturave drejtuese në procesin e vendimmarrjes për administrimin e rezervës valutore”. Kjo rregullore parashikon përgjegjësitë e strukturave drejtuese, Këshillit Mbikëqyrës, Guvernatorit, Komitetit të Investimit dhe Departamentit të Operacioneve Monetare, gjatë administrimit të rezervës valutore. Këshilli Mbikëqyrës është përgjegjës për miratimin e rregullores “Për politikën dhe mënyrën e administrimit të rezervës valutore”, Komiteti i Investimit është përgjegjës për miratimin e dokumentit “Procedurat Operacionale të Investimit”, ndërsa Guvernatori miraton akte të tjera udhëzuese për një rregullim sa më të plotë të funksionit të administrimit të rezervës. Rregullorja “Për politikën dhe mënyrën e administrimit të rezervës valutore”, përcakton objektivat në administrimin e portofolit, të renditura sipas përparësisë, parimet, si dhe kriteret bazë cilësore për administrimin e rreziqeve. Komiteti i Investimit miraton kriteret sasiore, në përputhje me kufizimet e parashikuara nga Këshilli Mbikëqyrës, dhe monitoron respektimin e kufizimeve për shkallën e lejuar të rrezikut dhe rezultatin e investimit të portofolit të rezervës valutore.

Në përputhje me vendimmarrjen e Këshillit Mbikëqyrës për instrumentet e lejuara, rezerva investohet në tituj me të ardhura konstante dhe të ndryshueshme, në depozita ose certifikata depozite, si dhe në instrumente derivative të lidhura me këto instrumente. Pjesa tjetër e rezervës valutore mbahet në SDR dhe ar monetar. Administrimi i arit monetar realizohet në përputhje me rregulloren “Për politikën dhe mënyrën e administrimit të arit”, miratuar nga Këshilli Mbikëqyrës. Nga rishikimi i politikës kontabël për arin monetar (shih Shënimin 5(A) dhe 7(G)), në vitin 2016, Banka arriti në përfundimin që ari monetar nuk është një instrument financiar.

C. Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që: a) Banka do të hasë vështirësi në bërjen e pagesave për shlyerjen e detyrimeve të veta financiare në kohë, dhe b) Banka nuk do të jetë në gjendje të shesë një instrument financiar brenda një kohe të caktuar, pa krijuar humbje të rëndësishme krahasuar me vlerën e tregut. Likuiditeti renditet ndër objektivat parësorë të administrimit të rezervës valutore dhe përcaktohet si synim për të siguruar disponibilitetin në çdo kohë të fondeve të mjaftueshme për plotësimin e nevojave për likuiditet të lidhura me:

- zbatimin e politikës monetare dhe të politikës së kursit të këmbimit të Bankës; dhe
- ruajtjen e stabilitetit financiar apo mbulimin e nevojave të vendit në periudha krize.

Zbatimi i këtyre objektiveve realizohet përmes organizimit të rezervës valutore në disa transhe që, në funksion të një administrimi të kujdesshëm të rrezikut të likuiditetit, i shërbejnë qëllimeve dhe mbartin karakteristika specifike.

Transhi i detyrimeve në valutë përfaqëson investimet në aktive të financuara nga detyrimet në valutë, të përbëra kryesisht nga fondet që derdhin bankat e nivelit të dytë për rezervën e detyrueshme dhe fondet e qeverisë.

Rezerva neto përbëhet nga:

1. transhi i kapitalit qarkullues: shërben për të përmbushur nevojën për likuiditet të krijuar brenda një muaji;
2. transhi i likuiditetit: shërben për të përmbushur nevojën për likuiditet të krijuar brenda një viti;
3. transhi i investimit: përfaqëson gjendjen e mbetur si tepriçë dhe shërben për të përmbushur nevojën për likuiditet të krijuar përtej kuadrit kohor të dy transheve të para.

Përzgjedhja e instrumenteve financiare, në të cilat është investuar pjesa kryesore e çdo transhi (portfolet “benchmark”) dhe kohëzgjatja e çdo portfoli benchmark përcaktohet në përputhje me përdorimin e çdo transhi për të përmbushur nevojën për likuiditet të Bankës, si dhe me objektivat e përcaktuar nga Këshilli Mbikëqyrës. Tabelat e mëposhtme paraqesin maturitetin e mbetur kontraktual të detyrimeve dhe aktiveve financiare të Bankës. Flukset e pritshme të Bankës mbi këto instrumente mund të ndryshojnë nga flukset kontraktuale.

31 dhjetor 2020	Deri në 1 muaj	Nga 1 deri në 3 muaj	Nga 3 deri në 6 muaj	Nga 6 muaj deri në 1 vit	Nga 1 deri në 5 vjet	Mbi 5 vjet	Maturitet i papërcaktuar	Totali
Aktive financiare								
Aktive joderivative								
Paraja dhe balancat me bankat	182,190	5,413	12,975	-	-	-	-	200,578
Aktive të tregtueshme	743	348	387	961	11,592	-	-	14,031
Llogari me FMN-në	24,473	-	-	-	-	-	20,248	44,720
Kredi ndaj bankave	22,610	10,061	-	-	-	-	-	32,671
Investime në letra me vlerë	2,539	17,999	23,675	22,992	198,105	29,891	-	295,201
Aktive të tjera (Shënimi 16)	2	-	-	1	3	2,033	-	2,039
	232,557	33,820	37,037	23,953	209,700	31,924	20,248	589,240
Aktive derivative								
Kontrata të së ardhmes të normave të interesit	-	133	48	2	-	-	-	183
Totali i aktiveve financiare	232,557	33,954	37,085	23,955	209,700	31,924	20,248	589,422
Detyrimet financiare								
Detyrime joderivative								
Para në qarkullim	-	-	-	-	-	-	355,238	355,238
Detyrime ndaj bankave	178,815	-	-	-	-	-	-	178,815
Depozita dhe hua nga palë të treta	2,485	-	-	-	-	-	-	2,485
Detyrime ndaj Geverisë dhe institucioneve shtetërore	32,445	-	1,486	-	-	-	500	34,431
Detyrime ndaj FMN-së	16,473	-	-	-	-	-	6,746	23,219
Detyrime të tjera	829	-	-	35	-	-	-	864
Totali i detyrimeve financiare	231,047	-	1,486	35	-	-	362,484	595,052
Aktive-Detyrime, mospërpulhja e maturitetit më 31 dhjetor 2019	1,510	33,954	35,598	23,955	209,700	31,924	(342,236)	(5,630)

31 dhjetor 2019	Deri në 1 muaj	Nga 1 deri në 3 muaj	Nga 3 deri në 6 muaj	Nga 6 muaj deri në 1 vit	Nga 1 deri në 5 vjet	Mbi 5 vjet	Maturitet i papërcaktuar	Totali
Aktive financiare								
Aktive joderivative								
Paraja dhe balancat me bankat	133,837	4,870	11,563	3,043	-	-	-	153,313
Aktive të tregtueshme	49	862	984	997	11,694	27	-	14,613
Ilogarit me FMN-në	9,597	-	-	-	-	-	20,955	30,552
Kredi ndaj bankave	26,494	7,462	-	-	-	-	-	33,956
Investime në letra me vlerë	14,481	25,898	36,821	57,216	132,020	2,629	-	269,065
Aktive të tjera (Shënimi 16)	-	-	-	1	8	2,127	-	2,136
Aktive derivative	184,457	39,092	49,368	61,257	143,723	4,783	20,955	503,635
Kontrata të së ardhmes të normave të interesit	-	11	-	-	-	-	-	11
Totali i aktiveve financiare	184,457	39,103	49,368	61,257	143,723	4,783	20,955	503,646
Detyrimet financiare								
Detyrime joderivative								
Para në qarkullim	-	-	-	-	-	-	302,849	302,849
Detyrime ndaj bankave	130,764	-	-	-	-	-	-	130,764
Depozita dhe hua nga palë të treta	3,279	-	-	-	-	-	-	3,279
Detyrime ndaj Geverisë dhe institucioneve shtetërore	43,256	-	1,398	-	-	-	500	45,154
Detyrime ndaj FMN-së	17,050	-	-	-	-	-	6,987	24,037
Detyrime të tjera	926	-	-	-	69	-	430	1,425
Totali i detyrimeve financiare	195,275	-	1,398	-	69	-	310,766	507,508
Aktive-Detyrime, mospërpulthja e maturitetit më 31 dhjetor 2018	(10,818)	39,103	47,970	61,257	143,654	4,783	(289,811)	(3,862)

D. Rreziku i kreditit

Rreziku i kreditit është rreziku i humbjes financiare të Bankës, në qoftë se kundërpartia e një instrumenti financiar dështon në përmbushjen e detyrimeve kontraktuale, dhe lind kryesisht nga huatë dhe paradhëniet e Bankës ndaj bankave të tjera dhe investimet në tituj borxhi. Për qëllime të raportimit mbi administrimin e rrezikut, Banka konsideron dhe konsolidon të gjitha elementet e ekspozimit ndaj rrezikut të kreditit (si rreziku individual i dështimit në shlyerjen e kredisë, rreziku i vendit dhe i sektorit).

Rreziku që lidhet me ndryshimet në vlerë të aktiveve të tregtueshme, si rrjedhojë e ndryshimeve në normat e interesit të zbatuara ndaj instrumenteve të borxhit dhe derivativëve, menaxhohet si një komponent i rrezikut të tregut (shih (D) më poshtë).

(i) Rreziku i shlyerjes

Aktiviteti i administrimit të rezervës valutore mund të shkaktojë rrezik në momentin e shlyerjes së transaksioneve dhe tregtimeve. Rreziku i shlyerjes është rreziku i humbjeve për shkak të dështimit të një njësie ekonomike në përmbushjen e detyrimeve të saj për të dorëzuar mjetet monetare, letrat me vlerë ose aktive të tjera në përputhje me kontratën. Banka e minimizon këtë rrezik përmes zbatimit të praktikave më të mira në mbështetje të njohjes dhe ndjekjes në vazhdimësi të kushteve dhe procedurave të shlyerjes.

(ii) Rreziku i kujdestarisë

Rreziku i kujdestarisë është rreziku që lidhet me humbje nga mjetet e vendosura në kujdestari në rastin e paafësisë pague, neglizhencës, mashtrimit, keqadministrimit ose praktikave jo të përshtatshme në mirëmbajtjen e portofolit nga kujdestari. Banka e Shqipërisë e minimizon këtë rrezik nëpërmjet përzgjedhjes për ofrimin e shërbimit të kujdestarisë, të institucioneve financiare me reputacion të spikatur, me një minimum aktivesh në ruajtje prej 1,000 miliardë USD.

(iii) Menaxhimi i rrezikut të kreditit

Tabela e mëposhtme tregon vlerat kontabël të aktiveve financiare që janë të ekspozuara ndaj rrezikut të kreditit më 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019.

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Aktivet		
Paraja dhe balancat me bankat (duke përjashtuar para në arkë-Shënimi 9)	200,549	153,282
Llogari me FMN-në (Shënimi 11)	44,720	30,552
Kredi ndaj bankave (Shënimi 12)	32,671	33,956
Aktive të tregtueshme (Shënimi 13)	14,213	14,624
Investime në letra me vlerë (Shënimi 14)	295,201	269,065
Aktive të tjera (kredi për punonjësit) (Shënimi 16)	2,039	2,136
Totali	589,393	503,615

Aktivitet e emetuara në valutë të huaj

Për administrimin e rrezikut të kreditit në lidhje me ekspozimet ndaj rezervës valutore, Këshilli Mbikëqyrës ka përcaktuar kritere bazë për ekspozimin ndaj palëve dhe në varësi të tipit të investimit, emetuesit, shkallës së vlerësimit të kreditit, likuiditetit të tregut, ku emetimet e qeverive dhe bankave qendrore kanë prioritet. Procesi i vlerësimit dhe monitorimit të cilësisë së kreditit të emetuesve të lejuar për investim bazohet në analizën dhe vlerësimet e përcaktuara nga agjencitë kryesore të vlerësimit të renditjes: Standard&Poor's, Moody's dhe Fitch, si dhe në ndjekjen ditore të ecurisë së disa treguesve të tregut që mbartin informacion mbi cilësinë e kreditit të emetuesve. Në përputhje me kufizimet e vendosura nga Këshilli Mbikëqyrës, Komiteti i Investimit dhe me pas Drejtori i Departamentit të Operacioneve Monetare përcakton kufizime të tjera cilësore dhe/ose sasiore mbi ekspozimet e lejuara për emetuesit/institucionet financiare në baza individuale, klasë apo kombinim klasë/instrument. Në varësi të kushteve dhe zhvillimeve në treg, Banka mund të zbatojë kufizime më konservatore për investimin me një emetues/institucion financiar.

Aktivitet e emetuara në valutë të huaj, pjesë e rezervës valutore, përfshijnë paranë dhe balancat me bankat (duke përfshirë paratë në arkë), aktivitet e tregtueshme, llogarinë me FMN-në dhe investimet në tituj borxhi në valutë të huaj.

Investimi i rezervave valutore kufizohet në investime të emetuara nga qeveri/banka qendrore me vlerësim minimal të kreditit A- (BBB- për qeveri të Eurozonës); agjenci qeveritare, institucione shumëpalëshe dhe entitete publike me vlerësim minimal krediti AA-; si dhe banka dhe institucione të tjera financiare me vlerësim minimal krediti A-.

Vlerësimi i kreditit i referohet një emetuesi/institucioni financiar dhe, në mungesë të tij, përdoret vlerësimi i kreditit të borxhit afatgjatë të institucionit financiar. Për qëllime të realizimit të aktivitetit të administrimit të rezervës valutore dhe të kryerjes së pagesave, Banka mund të operojë përmes llogarive rrjedhëse të hapura me banka të vlerësuara me rrezikun e kreditit minimal BBB.

Në kuadër të administrimit të portofolit të rezervës valutore, si hap i parë, Banka monitoron zhvillimet ekonomike për ekonominë e vendeve ndaj të cilave ka ekspozime përmes investimit në tituj. Shkalla e monitorimit dhe niveli i të dhënave të menaxhimit ndryshon. Për monedhat kryesore, Banka konsideron se vlerësimet e agjencive të vlerësimit të renditjes dhe informacionet e tjera publike janë reflektuar në çmime dhe në të dhënat për Humbjet e Pritura të Kreditit (HPK). Përveç kësaj, menaxheri i portofolit dhe njëësia e menaxhimit të rrezikut monitorojnë aftësinë paguese të çdo huamarrësi, bazuar në kërkime tregu dhe burime të tjera si pasqyrat financiare të publikuara. Probabilitetet e dështimit (PD) për çdo shkallë vlerësimi përcaktohen në bazë të normave historike afatgjata të ndodhura të dështimit, të përditësuara çdo vit, nga publikimet e agjencive kryesore të vlerësimit të renditjes.

Falë ndërhyrjes së menjëhershme përmes mekanizmave të politikës fiskale dhe asaj monetare nga qeveritë dhe bankat qendrore, ekonomitë e vendeve më të zhvilluara po shfaqin shenja të rimëkëmbjes nga recesioni ekonomik gjatë vitit 2020, si pasojë e pandemisë Covid-19. Si rezultat i politikave monetare lehtësuese të ndjekura nga bankat qendrore, normat e interesit dhe spread-et (kthimi shtesë) e lidhura me rrezikun e kreditit u ulën ndjeshëm, veçanërisht për qeveritë në klasën investment grade, agjencitë dhe emetuesit shumëpalësh, duke sugjeruar që tregjet i konsiderojnë ndërhyrjet të rëndësishme për rritjen dhe stabilitetin financiar. Shpërndarja e vaksinave në muajin dhjetor 2020 dhe në fillim të 2021 ka rritur optimizmin në tregje për ripërtëritjen e ekonomisë.

Në fund të vitit 2020, ndikimi i pandemisë në portofolin shumë cilësor dhe të mirë diversifikuar të Bankës së Shqipërisë ka qenë neutral sa i takon humbjeve potenciale nga rreziku i kreditit. Proceset e ndjekura për administrimin e rrezikut dhe instrumentet e metodologjitë e zbatuara për këtë qëllim, në veçanti për sa i takon portofolit të rezervës valutore, kanë rezultuar të përshtatshme për të siguruar përputhshmërinë me buxhetin e rrezikut të miratuar nga Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë, edhe në ngjarjet e karakterizuara nga një volatilitet i ndjeshëm i tregjeve financiare, sikurse ishte fillimi i pandemisë në periudhën mars-prill 2020.

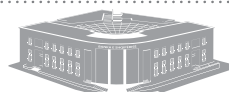
Aktivet në monedhën vendase

Aktivet në monedhë vendase përfshijnë huatë ndaj bankave, investimet në tituj borxhi të borxhit të emetuara nga Qeveria Shqiptare dhe kreditë ndaj punonjësve të përfshira tek aktivet e tjera financiare.

Banka nuk menaxhon në mënyrë aktive rrezikun e kredisë për aktivet e shprehura në monedhën vendase, meqë ato zakonisht krijohen për qëllime të operacioneve të zbatimit të politikës monetare. Për monitorimin e rrezikut të kreditit për këto aktive, Banka përdor analiza dhe informacione të jashtme dhe të zhvilluara nga Banka, të cilat përfshijnë edhe informacionin që Banka ka në dispozicion, për shkak të rolit të saj si rregullator dhe Bankë Qendrore.

Për huatë ndaj bankave vendase (huatë njëditore dhe marrëveshjet e anasjella të riblerjes), Banka zbut rrezikun e kreditit nëpërmjet kolateralit, i cili përbëhet nga tituj të borxhit të emetuara nga Qeveria Shqiptare. Vlera e kolateralit për çdo transaksion nuk është më e ulët se vlera e kredisë së dhënë plus një diferencë të përcaktuar. Nëse vlera e letrës me vlerë të vendosur si kolateral bie nën një nivel të caktuar, Banka i kërkon bankave tregtare të vendosin kolateral shtesë, bazuar në rivlerësimin e letrave me vlerë.

Modeli i vlerësimit të rrezikut i përdorur nga Banka për vlerësimin e HPK-ve për huatë ndaj bankave vendase bazohet në kritere të ngjashme me ato të përdorura për qëllime mbikëqyrëse, siç janë mjaftueshmëria e kapitalit, rritja e kredisë, likuiditeti dhe përfitueshmëria e kundërpartisë.

Shkallët e rrezikut dhe metodologjia i nënshtrohen rishikimeve të rregullta periodike nga Banka. Investimet në tituj borxhi në monedhën vendase përbëhen nga Bono Thesari të emetuara nga Qeveria Shqiptare, me afat maturimi deri në një vit.

Ky portofol krijohet nga Banka për ndërhyrjen në tregun e parasë nëpërmjet transaksioneve me të drejta të plota, me qëllim menaxhimin e strukturës së likuiditetit të sistemit bankar me ndikim të mundshëm në normat afatshkurtra të interesit në këtë treg.

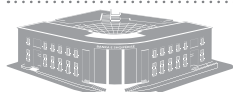
Rreziku i kreditit të portofolit të investimeve në tituj borxhi në monedhën vendase vlerësohet bazuar në të dhënat historike dhe kapacitetin e vlerësuar të Qeverisë Shqiptare për të përmbushur detyrimet kontraktuale afatshkurtra në monedhën vendase.

Për kreditë ndaj punonjësve, banka vlerëson HPK-të në bazë të normave historike të humbjeve, të rregulluara për informacionin makroekonomik mbi të ardhmen.

(iv) Analiza e cilësisë së kreditit

Tabela në vijim paraqet informacion mbi cilësinë e kreditit të aktiveve financiare të matura me kosto të amortizuar dhe investimet e borxhit me VDATGJ. Përveç se kur tregohet në mënyrë specifike, për aktivet financiare, shumat në tabelë përfaqësojnë vlerën kontabël bruto.

Shpjegimi i termave "Faza 1", "Faza 2" dhe "Faza 3" është përfshirë në Shënimin 7(A)(vii). Vlerësimet e kreditit tregojnë vlerësimin e dytë më të mirë mes Standard & Poor's, Moody's dhe Fitch.

	2020				2019
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Totali	Totali
Paraaja dhe balancat me bankat me kosto të amortizuar					
Vlerësuar AAA	31,483	-	-	31,483	10,344
Vlerësuar nga AA- në AA+	140,512	-	-	140,512	112,561
Vlerësuar nga A- në A+	23,739	-	-	23,739	27,434
Vlerësuar BBB+ dhe më poshtë	662	-	-	662	12
Qeveria Shqiptare B+*	8	-	-	8	7
BIS Bazel	4,158	-	-	4,158	2,932
	200,561	-	-	200,561	153,290
Provizjion për humbjet	(12)	-	-	(12)	(8)
Vlera kontabël	200,549	-	-	200,549	153,282
Llogari me FMN-në **					
Të pavlerësuara	44,720	-	-	44,720	30,552
	44,720	-	-	44,720	30,552
Provizjion për humbjet	-	-	-	-	-
Vlera kontabël	44,720	-	-	44,720	30,552
Hua për bankat me kosto të amortizuar					
Shkalla: Rrezik shumë i ulët	-	-	-	-	-
Shkalla: Rrezik i ulët	32,671	-	-	32,671	33,956
Shkalla: Rrezik mesatar	-	-	-	-	-
Shkalla: Rrezik mesatarisht i lartë	-	-	-	-	-
Shkalla: Rrezik i lartë	-	-	-	-	-
	32,671	-	-	32,671	33,956
Provizjion për humbjet	-	-	-	-	-
Vlera kontabël	32,671	-	-	32,671	33,956
Investime në letra me vlerë borxhi me VDATGJ					
Vlerësuar AAA	93,732	-	-	93,732	84,813
Vlerësuar nga AA- në AA+	89,480	-	-	89,480	86,821
Vlerësuar nga A- në A+	29,320	-	-	29,320	27,462
Vlerësuar BBB+ dhe më poshtë	8,842	-	-	8,842	7,948
Qeveria Shqiptare (B+)*	67,205	-	-	67,205	55,165
BIS Bazel	6,622	-	-	6,622	6,855
Vlera kontabël – vlera e drejtë	295,201	-	-	295,201	269,065
Provizjion për humbjet	(24)	-	-	(24)	(18)
Vlera kontabël – vlera e drejtë	295,201	-	-	295,201	269,065
Aktive të tjera me kosto të amortizuar					
Të pavlerësuara	2,044	-	-	2,044	2,142
	2,044	-	-	2,044	2,142
Provizjion për humbjet	(6)	-	-	(6)	(6)
Vlera Kontabël	2,039	-	-	2,039	2,136

* Qeveria Shqiptare vlerësohet si B+, e qëndrueshme, bazuar në vlerësimin e kreditit të Standard & Poor's dhe B1 e qëndrueshme, bazuar në vlerësimin e kreditit të Moody's.

** Vlera e monedhës SDR përcaktohet duke përmbledhur vlerat në dollarin amerikan, bazuar në kurset e këmbimit të tregut, të një shporte monedhash kryesore (dollari amerikan, euro, sterlina, juani kinez dhe jeni japonez). Vlera e monedhës SDR llogaritet çdo ditë dhe shporta e vlerësimit rishikohet dhe përshtatet çdo pesë vjet.

Tabela në vijim paraqet cilësinë e kreditit të letrave me vlerë të tregtueshme të borxhit. Analiza është e bazuar në vlerësimin e dytë më të mirë mes Standard & Poor's, Moody's dhe Fitch.

	2020	2019
Obligacione të agjencive të huaja		
Të vlerësuara AAA	1,925	1,790
Të vlerësuara nga AA- në AA+	1,711	2,540
	3,636	4,330
Obligacione të qeverive të huaja dhe institucioneve shumëpalëshe		
Të vlerësuara AAA	9,579	9,011
Të vlerësuara nga AA- në AA+	816	1,272
	10,394	9,108
Totali i titujve të borxhit të tregtueshëm	14,030	14,613

(v) Kolaterali i mbajtur dhe zbutja e rrezikut të kreditit

Banka mban kolateral dhe përdor instrumente të tjera për zbutjen e rrezikut të kreditit. Në tabelën në vijim paraqiten llojet kryesore të kolateralit të mbajtura për disa tipe ekspozimesh.

	Shënime	Përqindja e ekspozimit që i nënshtrohet kërkesave të kolateralit		Lloji kryesor i kolateralit të mbajtur
		31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019	
Kredi ndaj bankave				
Marrëveshjet e anashjella të riblerjes dhe kredi njëditore	12	100	100	Letra me vlerë të borxhit të Qeverisë Shqiptare
Aktive të tjera				
Kredi për punonjësit	16	100	100	Hipotekë ose kontratë garancie

Më 31 dhjetor 2020, Banka ka një ekspozim prej 32,671 milionë lekësh (1 janar 2020: 33,956 milionë lekë) përkundrejt bankave tregtare, për të cilin nuk njihet provigjion për humbjet nga krediti për shkak të mbulimit të plotë me kolateral.

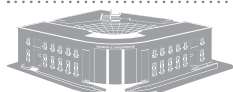
(vi) Shumat që rrjedhin nga HPK-të

(a) Të dhënat, supozimet dhe teknikat e përdorura për përlogaritjen e zhvlerësimit

Shih politikën kontabël në Shënimin 7(A)(vii).

Rritje e ndjeshme e rrezikut të kreditit

Për përcaktimin nëse rreziku i mospagimit të vlerës së investuar të një instrumenti financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, Banka konsideron informacione të mbështetura dhe të arsyeshme, që janë të disponueshme pa kosto ose përpjekje të panevojshme. Kjo përfshin informacione dhe analiza sasiore dhe cilësore, bazuar në përvojën historike të Bankës dhe vlerësimet e specialistëve të rrezikut të kreditit, si dhe duke përfshirë informacione mbi të ardhmen.

Qëllimi i vlerësimit është të identifikojë nëse ka ndodhur një rritje e ndjeshme e rrezikut të kreditit për një ekspozim duke krahasuar:

- probabilitetin e dështimit gjatë jetës së mbetur, në datën e raportimit; me
- probabilitetin e dështimit gjatë jetës së mbetur për këtë moment kohor, të vlerësuar në momentin e njohjes fillestare të ekspozimit (korrigjuar sipas nevojës për ndryshimet në pritshmëritë për parapagim).

Rreziku i kredisë/renditja

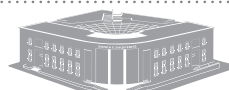
Për përcaktimin e rrezikut, në njohjen fillestare, Banka i cakton secilit ekspozim në monedhë të huaj si shkallë rreziku, vlerësimin e dytë më të mirë ndërmjet Standard & Poor's, Moody's dhe Fitch për secilën kundërparti.

Në njohjen fillestare, Banka klasifikon çdo ekspozim ndaj bankave në një shkallë të caktuar rreziku krediti bazuar në një shumëllojshmëri të dhënash që vlerësohen se parashikojnë rrezikun e dështimit dhe në eksperiencën me gjykimet mbi kreditin. Shkallët e rrezikut të kreditit përcaktohen duke përdorur faktorë cilësorë dhe sasiorë që janë tregues të rrezikut të dështimit. Këta faktorë ndryshojnë në varësi të natyrës së ekspozimit dhe të llojit të huamarrësit. Shkallët e rrezikut të kreditit janë përcaktuar dhe kalibruar në mënyrë të tillë që rreziku i dështimit të rritet në mënyrë eksponenciale me rritjen e rrezikut të kreditit. Ekspozimet janë subjekt monitorimi të vazhdueshëm, që mund të rezultojë në lëvizjen e ekspozimit në një shkallë/vlerësim të ndryshëm të rrezikut të kreditit. Monitorimi zakonisht përfshin përdorimin e të dhënave të mëposhtme.

Ekspozime në valutë të huaj	Ekspozime në monedhën vendase	Aktive të tjera
– Të dhëna nga agjencitë e vlerësimit të renditjes, artikujt e shtypit, ndryshimet në vlerësimet e jashtme të kreditit	– Të dhëna të mbledhura nga Banka mbi bankat tregtare dhe treguesit mbikëqyrës	– Historiku i pagesave – kjo përfshin statusin dhe gjendjen financiare të huamarrësit
– Çmimet e obligacioneve të kuotuar për kundërpartinë, aty ku është e mundur	– Ndryshimet ekzistuese dhe të parashikuara në kushtet e biznesit, financiare dhe ekonomike	– Ndryshimet ekzistuese dhe të parashikuara në kushtet financiare dhe ekonomike
– Ndryshimet aktuale dhe të pritshme në mjedisin politik, rregullator dhe teknologjik të kundërpartisë ose në aktivitetet e saj të biznesit	– Matrica të aftësisë paguese	

Përlllogaritja e strukturës kohore të probabilitetit të dështimit "PD"

Shkallët/vlerësimi i rrezikut të kreditit janë të dhëna parësore në përcaktimin e strukturës kohore të PD-ve për ekspozimet. Banka mbledh informacione mbi performancën dhe dështimet për ekspozimet ndaj rrezikut të kreditit, analizuar sipas kundërpartive dhe shkallëve/vlerësimeve të rrezikut të kreditit. Banka

përdor modele statistikore për të analizuar të dhënat e mbledhura dhe për të kryer vlerësime të PD-së përgjatë jetës së mbetur të ekspozimeve dhe si këto PD priten të ndryshojnë me kohën. Kjo analizë përfshin identifikimin dhe kalibrimin e marrëdhënieve midis ndryshimeve në PD dhe ndryshimeve në faktorët kryesorë makroekonomikë, të cilët përfshijnë rritjen e PBB-së, kurset e këmbimit, normat referuese të interesit, si dhe rritjen e kredisë.

Metodologjia e përcaktimit të PD-së për bankat tregtare vendase bazohet në Sistemin e Vlerësimit të Rrezikut (SVR) të përdorur për qëllime mbikëqyrëse. Faktorët që konsiderohen nga SVR përfshijnë mjaftueshmërinë e kapitalit, rrezikun e kredisë, likuiditetin dhe përfitueshmërinë e kundërpartisë. PD-të llogariten si mesatare e ponderuar e PD-ve për secilin faktor, ku peshat përkatëse përcaktohen në bazë të rëndësisë së faktorit.

Për aktivet në valutë të huaj, Banka përdor PD 12-mujore për emetimet qeveritare dhe joqeveritare, bazuar në matricat e tranzicionit, sipas vlerësimeve të publikuara nga S&P, të cilat tregojnë mundësinë e falimentimit përgjatë 12 muajve për emetuesit për çdo kategori përkatëse vlerësimi. Për emetimet qeveritare përdoret një matricë tranzicioni afatgjatë. Për emetimet joqeveritare, përdoren dy matrica: një matricë tranzicioni afatgjatë e institucioneve financiare (skanari normal), dhe matrica e tranzicionit e një viti krize financiare (skanari alternativ i recensionit), të ponderuara me probabilitetet përkatëse të skenarëve të ndryshëm në të ardhmen.

Për ekspozimet ndaj Qeverisë Shqiptare në monedhën vendase, PD i vlerësuar konsideron maturitetin afatshkurtër të këtyre ekspozimeve, mungesën e dështimeve historike dhe vlerësime të detajuara të aftësisë së Qeverisë Shqiptare për të përmbushur detyrimet e saj monetare kontraktuale në një kohë të shkurtër, duke marrë parasysh edhe treguesit makroekonomikë përgjatë periudhës së vlerësimit.

Përcaktimi nëse rreziku i kreditit është rritur ndjeshëm

Kriteret për të përcaktuar nëse rreziku i kreditit është rritur ndjeshëm ndryshojnë sipas portofoleve dhe përfshijnë ndryshime sasiore në PD dhe faktorë cilësorë, përfshirë një kriter të bazuar në ditëvonesa.

Rreziku i kreditit i një ekspozimi të caktuar në valutë konsiderohet se është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare nëse:

- vlerësimi i kreditit nga të tre agjencitë e vlerësimit të renditjes (Standard & Poor's, Moody's dhe Fitch) bie nën BBB- (ose ekuivalente me të); ose
- vlerësimi i kreditit nga njëra prej agjencive më sipër bie në BB-; ose
- ka një vonesë në shlyerjen e një detyrimi ndaj Bankës prej 30 ose më shumë ditësh. Në këtë rast, rreziku i kreditit do të konsiderohet që është rritur ndjeshëm për të gjitha ekspozimet ndaj atij emetuesi.

Rreziku i kredisë për një ekspozim të caktuar në monedhën vendase ndaj bankave tregtare konsiderohet të jetë rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, nëse plotësohet njëri nga kriteret më poshtë:

- banka merr kredi ELA (Emergency Liquidity Assistance) dhe PD arrin nivelin mbi 30%; ose
- niveli i treguesit PD është më i madh se 40% në periudhën e raportimit; ose
- PD është më e madhe se 25% dhe është rritur me më shumë se 5 pikë përqindjeje në periudhën e raportimit krahasuar me periudhën e njohjes fillestare; ose
- ka një vonesë në shlyerjen e një detyrimi (duke përjashtuar ELA) ndaj Bankës prej 30 ose më shumë ditësh. Në këtë rast, rreziku i kreditit do të konsiderohet që është rritur ndjeshëm për të gjitha ekspozimet ndaj asaj banke tregtare.

Ditëvonesat përcaktohen duke konsideruar numrin e ditëve që nga data më e hershme e afatit për pagesë, në të cilën nuk është kryer pagesa e plotë. Datat e afatit për pagesë përcaktohen pa marrë në konsideratë ndonjë periudhë faljeje që mund të jetë akorduar për huamarrësin.

Rreziku i kreditit i një ekspozimi ndaj Qeverisë Shqiptare në Lek konsiderohet se është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, nëse ka një vonesë në shlyerjen e detyrimit ndaj Bankës prej 30 ose më shumë ditësh.

Banka monitoron efektivitetin e kriterëve të përdorura për të identifikuar rritjen e ndjeshme të rrezikut të kredisë, duke kryer rishikime periodike për të konfirmuar që kriteret janë në gjendje të identifikojnë rritje të ndjeshme në rrezikun e kreditit përpara se një ekspozim të dështojë.

Përkufizimi i dështimit

Banka konsideron që një aktiv financiar ka dështuar, kur:

- huamarrësi nuk ka gjasa t'i paguajë detyrimet e tij të plota ndaj Bankës për kredinë, pa qenë nevoja për veprime nga Banka, të tilla si realizimi i aktiveve të lëna si kolateral (nëse ka ndonjë të tillë); ose
- huamarrësi është në vonesë prej më shumë se 90 ditësh për ndonjë ekspozim material kredie ndaj Bankës.

Përkufizimi i dështimit

Në vlerësimin nëse një huamarrës është në dështim, Banka konsideron tregues:

- cilësorë – p.sh. shkeljet e kushteve financiare të kontratës;
- sasiorë – p.sh. vonesat në pagesë dhe mospagimi i ndonjë detyrimi tjetër nga i njëjti huamarrës; dhe
- bazuar në të dhënat e zhvilluara së brendshmi dhe të marra nga burime të jashtme.

Të dhënat e përdorura në vlerësimin nëse një instrument financiar ka dështuar dhe rëndësia e tyre, mund të ndryshojnë me kalimin e kohës, për të pasqyruar ndryshimet në rrethana.

Përfshirja e informacionit mbi të ardhmen

Banka përfshin informacion mbi të ardhmen si në vlerësimet e saj nëse rreziku i kreditit të një instrumenti është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare ashtu edhe në matjen e HPK-ve.

Për ekspozimet në monedhën vendase, Banka formulon një "skanar bazë" të parashikimeve të ardhshme të treguesve të rëndësishëm ekonomikë (rritja e PBB-së, kurset e këmbimit, normat referuese të interesit dhe rritja e kredisë), si dhe një gamë përfaqësuese të skenarëve të tjerë të mundshëm të parashikuar "skanari i moderuar", duke marrë parasysh probabilitetet relative të secilit skanar, duke bërë krahasim të rezultateve të stres-testeve të mëparshme me treguesit financiarë të agjentëve ekonomikë, gjatë periudhës së referencës. Skanari bazë paraqet parashikimet më të mundshme dhe është në linjë me informacionin e përdorur nga Banka për qëllime të tjera, si planifikimi strategjik dhe parashikimet. Skanarët e tjerë "skanari i moderuar" paraqesin rezultate më pesimiste. Në mënyrë periodike, Banka kryen "stress testing" të goditjeve më ekstreme për të kalibruar përcaktimin e saj të këtyre skenarëve të tjerë përfaqësues.

Për emetimet joqeveritare në monedhë të huaj, informacioni mbi të ardhmen përfshihet në vlerësimin e PD-së, pasi probabilitetet për skanarin normal dhe skanarin alternativ llogariten në bazë të probabilitetit të rënies në recesion së ekonomive të mëdha (si një nga treguesit kryesorë të rritjes së PD-së për emetuesit joqeveritarë), duke zbatuar edhe faktorë shtesë cilësorë. Për emetimet qeveritare në valutë të huaj, vlerat e ardhshme të treguesve ekonomikë përfshihen në përcaktimin e renditjes dhe për pasojë, në nivelin e PD-së të reflektuar në matricat e tranzicionit të publikuara nga agjencitë e renditjes. Këta tregues rishikohen periodikisht dhe në raste ndryshimesh të rëndësishme në treg nga agjencitë e vlerësimit të renditjes.

Aktivitet financiare të modifikuara

Kushtet kontraktuale të një aktivi financiar mund të modifikohen për arsye të ndryshme, duke përfshirë ndryshimin e kushteve të tregut dhe faktorë të tjerë që nuk lidhen me ndonjë përkeqësim aktual ose potencial të cilësisë së kreditit të kundërpartisë. Një aktiv ekzistues, kushtet e të cilit janë modifikuar, mund të çregjistrohet dhe aktivi i rinegociuar njihet si aktiv i ri me vlerë të drejtë në përputhje me politikën kontabël të përcaktuar në Shënimin 7(A)(iv).

Kur kushtet e një aktivi financiar modifikohen dhe modifikimi nuk rezulton në çregjistrim, përcaktimi nëse rreziku i kredisë së aktivitetit është rritur ndjeshëm reflekton krahasimin e:

- PD-së përgjatë jetës së mbetur në datën e raportimit bazuar në kushtet

- e modifikuara; me
- PD-në përgjatë jetës së mbetur vlerësuar në bazë të të dhënave në njohjen fillestare dhe kushteve kontraktuale fillestare.

Matja e HPK-ve

Të dhënat kryesore për matjen e HPK-ve janë strukturat kohore të parametrave të mëposhtëm:

- probabiliteti i dështimit (PD),
- humbja nga dështimi (HND),
- ekspozimi në rast dështimi (END).

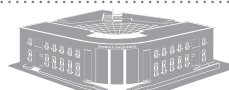
Këto parametra janë nxjerrë nga modelet statistikore të zhvilluara së brendshmi, modele statistikore të jashtme të njohura globalisht dhe nga të dhëna të tjera historike. Ato janë korrigjuar për të pasqyruar informacionin mbi të ardhmen, siç është përshkruar më sipër.

Vlerësimet e PD-ve janë vlerësime në një datë të caktuar, të cilat llogariten bazuar në modelet statistikore të vlerësimit dhe përcaktohen duke përdorur teknika vlerësimi të përshtatura sipas kategorive të ndryshme të kundërpartive dhe ekspozimeve. Këto modele statistikore bazohen në të dhëna të brendshme dhe të jashtme, duke përfshirë faktorë sasiorë dhe cilësorë. Të dhënat nga matricat e tranzicionit përdoren për të llogaritur PD-të për kundërpartitë e huaja. Nëse një kundërparti ose ekspozim lëviz midis klasave të vlerësimit, atëherë kjo sjell një ndryshim në vlerësimin e PD-së përkatëse.

HND-ja është shkalla e humbjes së mundshme në rast dështimi. Banka vlerëson parametrat e HND-së bazuar në historinë e normave të rikuperimit ose parametra të llogaritur nga agjencitë e renditjes dhe institucionet rregullatore si BIS Bazel të pretendimeve përkundrejt palëve të dështuara. Modelet e HND-së do të konsiderojnë strukturën, kolateralin, prioritetin e pretendimit, industrinë ku bën pjesë kundërpartia dhe kostot e rikuperimit të çdo kolaterali që është i lidhur me aktivin financiar.

END-ja përfaqëson ekspozimin e pritur në rast dështimi. Banka llogarit END-në duke u nisur nga ekspozimi aktual ndaj një kundërpartie, si dhe duke konsideruar ndryshimet e mundshme të vlerës aktuale që lejohen sipas kontratës, duke përfshirë amortizimin. END-ja për një aktiv financiar është vlera e tij kontabël bruto në momentin e dështimit. Vlerësimet e END-së llogariten mbi bazën e flukseve të skontuara monetare, duke përdorur normën efektive të interesit si normë skontimi.

Siç është përshkruar më sipër dhe duke përdorur PD 12-mujore për aktivet financiare për të cilat rreziku i kreditit nuk është rritur ndjeshëm, Banka mat HPK-të, duke marrë parasysh rrezikun e dështimit përgjatë periudhës maksimale kontraktuale gjatë të cilës është e ekspozuar ndaj rrezikut të kreditit, edhe nëse, për qëllime të menaxhimit të rrezikut, Banka konsideron një periudhë më të gjatë. Periudha maksimale kontraktuale zgjat deri në datën në të cilën Banka ka të drejtë të kërkojë kthimin e një parapagimi.

Kur modelimi i një parametri kryhet në baza kolektive, instrumentet financiare grupohen në bazë të karakteristikave të përbashkëta të rrezikut të cilat përfshijnë:

- Llojin e instrumentit;
- vlerësimet e rrezikut të kreditit;
- Llojin e kolateralit;
- datën e njohjes fillestare;
- afatin e mbetur deri në maturim;
- industrinë; dhe
- vendndodhjen gjeografike të huamarrësit.

Grupimet janë subjekt rishikimi të rregullt, për të siguruar që ekspozimet brenda një grupi të caktuar të mbeten homogjene.

Për portfolet për të cilat ka të dhëna historike të kufizuara, Banka përdor informacion të jashtëm si referencë për të plotësuar të dhënat e disponueshme së brendshmi. Ekspozimet për të cilat informacioni i jashtëm i përdorur si referencë përbën një të dhënë të rëndësishme në matjen e HPK-ve, përfshijnë aktive financiare në valutë të huaj si më poshtë:

	Ekspozimi	Referencat e jashtme të përdorura	
		PD	HND
Paraaja dhe balancat me bankat (llogarit dhe depozitat)	200,001	Vlerësimi i dytë më i mirë (nga: S&P, Moody's dhe Fitch)	Studimet e rikuperimeve nga Moody's
Investimet në tituj të borxhit në monedhë të huaj	227,996	Vlerësimi i dytë më i mirë (nga: S&P, Moody's dhe Fitch)	Studimet e rikuperimeve nga Moody's

(b) Provigjioni për humbjet

Tabela e mëposhtme paraqet barazimin midis gjendjes në fillim dhe në fund të provigjionit për humbje sipas klasës së instrumentit financiar. Shpjegimi i termave "Faza 1", "Faza 2" dhe "Faza 3" dhe aktiv me kredit të zhvlerësuar janë përfshirë në Shënimin 7(A)(vii).

	2020				2019
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Totali	Totali
Paraaja dhe balancat me bankat					
Balanca më 1 janar	8	-	-	8	14
Rimatja neto e fondit të humbjeve	4	-	-	4	(6)
Balanca në fund të periudhës	12	-	-	12	8
Aktive të tjera me kosto të amortizuara					
Balanca në 1 janar	6	-	-	6	6
Rivlerësimi neto i provigjionit për humbje		-	-		
Balanca në fund të periudhës	6	-	-	6	6
Tituj të borxhit me VDATGJ					
Balanca më 1 janar	18	-	-	18	16
Rimatja neto e fondit të humbjeve	6	-	-	6	2
Balanca në fund të periudhës	24	-	-	24	18
Total					
Balanca më 1 janar	33	-	-	33	36
Rimatja neto e fondit të humbjeve	10	-	-	10	(3)
Balanca në fund të periudhës	43	-	-	43	33

Provizionet për humbjet e pritshme të letrave me VDATGJ nuk njihen në pasqyrën e pozicionit financiar sepse vlera kontabël e tyre është vlera e drejtë.

(c) *Aktivet financiare me kredit të zhvlerësuar*

Për më tepër detaje shih politikën e kontabilitetit në Shënimin 7(A)(vii).

Më 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019, Banka nuk kishte aktive financiare me kredit të zhvlerësuar.

(vii) *Përqendrimi i rrezikut të kredisë*

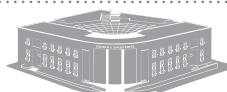
Banka monitoron përqendrimet e rrezikut të kreditit sipas vendndodhjes gjeografike dhe sipas llojit të kundërpartisë. Një analizë e përqendrimit të rrezikut të kreditit është paraqitur më poshtë. Përqendrimi sipas vendndodhjes për investimet në tituj borxhi bazohet në vendin e emetuesit të titullit. Përqendrimi sipas llojit të kundërpartisë bazohet në vendin e klientit.

Një analizë e përqendrimit të rrezikut të kreditit sipas pozicionit gjeografik paraqitet si më poshtë:

31 dhjetor 2020	Gjermani	Francë	Shtete të tjera të BE-së	Zvicër	SHBA	Shqipëri	Të tjera	Totali
Llogari dhe depozita me institucionet financiare (Shënimi 9)	12,670	130,090	14,211	7,864	15,765	8	19,941	200,549
Aktive të tregtueshme	1,343	1,577	2,220	51	7,483	183	1,357	14,213
Llogari me FMN-në	-	-	-	-	-	-	44,720	44,720
Kredi ndaj bankave	-	-	-	-	-	32,671	-	32,671
Investime në tituj	24,248	15,534	102,821	12,829	42,776	67,205	29,787	295,201
Aktive të tjera (Shënimi 16)	-	-	-	-	-	2,039	-	2,039
Totali	38,262	147,201	119,252	20,744	66,024	102,106	95,806	589,394

31 dhjetor 2019	Gjermani	Francë	Shtete të tjera të BE-së	Zvicër	SHBA	Shqipëri	Të tjera	Totali
Llogari dhe depozita me institucionet financiare (Shënimi 9)	6,499	102,726	27,478	4,758	2,031	8	9,783	153,283
Aktive të tregtueshme	1,519	1,347	2,971	-	7,075	-	1,712	14,624
Llogari me FMN-në	-	-	-	-	-	-	30,552	30,552
Kredi ndaj bankave	-	-	-	-	-	33,956	-	33,956
Investime në tituj	23,319	12,769	108,605	6,856	48,660	55,165	13,691	269,065
Aktive të tjera (Shënimi 16)	-	-	-	-	-	2,136	-	2,136
Totali	31,337	116,842	139,054	11,614	57,766	91,265	55,738	503,616

Një analizë e përqendrimit të aktiveve financiare sipas llojit të kundërpartisë paraqitet si më poshtë:

31 dhjetor 2020	Llogari dhe depozita me institucionet financiare	Aktive të tregtueshme	Llogari me FMN-në	Kredi ndaj bankave	Investime në tituj	Aktive të tjera	Totali
Banka Qendrore	171,191	7,301	44,720	-	-	-	223,212
BIS Bazel	4,157	-	-	-	12,829	-	16,986
Qeveritë e huaja dhe institucionet shumëpalëshe	-	2,235	-	-	130,734	-	132,969
Agjencitë e huaja	-	4,081	-	-	42,814	-	46,895
Bankat tregtare	25,201	414	-	32,671	41,618	-	99,905
Qeveria Shqiptare	-	183	-	-	67,205	-	67,388
Të tjera	-	-	-	-	-	2,038	2,038
Totali	200,549	14,213	44,720	32,671	295,201	2,038	589,393

31 dhjetor 2019	Llogari dhe depozita me institucionet financiare	Aktive të tregtueshme	Llogari me FMN-në	Kredi ndaj bankave	Investime në tituj	Aktive të tjera	Totali
Banka Qendrore	138,781	7,064	30,552	-	-	-	176,397
BIS Bazel	2,932	-	-	-	6,855	-	9,787
Qeveritë e huaja dhe institucionet shumëpalëshe	-	3,489	-	-	133,235	-	136,724
Agjencitë e huaja	-	4,060	-	-	31,024	-	35,084
Bankat tregtare	11,570	-	-	33,956	42,786	-	88,312
Qeveria Shqiptare	-	-	-	-	55,165	-	55,165
Të tjera	-	11	-	-	-	2,136	2,147
Total	153,283	14,624	30,552	33,956	269,065	2,136	503,616

E. Rreziku i tregut

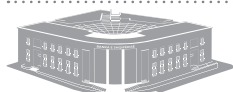
Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimi në çmimet e tregut, si normat e interesit, çmimet e kapitalit, kursi i këmbimit dhe normat e kreditit (që nuk lidhen me ndryshimet në cilësinë e kredidhënësit apo emetuesit) do të ndikojnë në të ardhurat e Bankës apo vlerën e instrumenteve financiare të saj. Objektiv i administrimit të rrezikut të tregut është të menaxhojë dhe kontrollojë ekspozimin ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, ndërkohë që optimizon kthimin nga rreziku.

Elementet kryesore të rrezikut të çmimit që ndikojnë Bankën janë:

- rreziku i normave të interesit i lidhur me ndryshimet në vlerën e drejtë të instrumenteve financiare për shkak të ndryshimit të normave të interesit; dhe
- rreziku i kursit të këmbimit i lidhur me ndryshimet në vlerën e drejtë të instrumenteve financiare për shkak të ndryshimit të kursit të këmbimit.

Ekspozimi i Bankës ndaj rrezikut të kursit të këmbimit monitorohet mbi baza të vazhdueshme. Aktivitetet dhe detyrimet financiare në monedhë të huaj paraqiten në shënimet e pasqyrave financiare.

Për qëllime të administrimit të rezervës valutore, funksion i cili realizohet nga Departamenti i Operacioneve Monetare, Këshilli Mbikëqyrës ka përcaktuar kritere për përbërjen sipas monedhave të rezervës valutore, në përputhje me

objektivat e mbajtjes së rezervave. Kjo shërben si referencë për t'u përdorur në administrimin e rrezikut të kursit të këmbimit. Si rrjedhojë, Banka është pasive në administrimin e rrezikut të kursit të këmbimit. Komiteti i Investimit përcakton disa kufizime për përbërjen sipas monedhave të transeve të rezervës valutore. Kufizimet monitorohen nga Departamenti i Operacioneve Monetare, me qëllim kryerjen e veprimeve të nevojshme balancuese për ruajtjen e peshave të synuara për përbërjen sipas monedhave.

(i) *Rreziku i normave të interesit*

Operacionet e Bankës janë të ekspozuara ndaj rrezikut të normave të interesit, i cili ndikon në çmimet e aktiveve interesprurëse (duke përfshirë investimet) dhe të detyrimeve që mbartin interes.

Departamenti i Operacioneve Monetare të Bankës monitoron rrezikun e normave të interesit. Banka i zbut këto rreziqe duke mbajtur një tepricë të konsiderueshme të aktiveve që mbartin interes në raport me detyrimet. Banka zotëron një portofol të aktiveve dhe detyrimeve financiare që mbartin interes, në mënyrë të tillë që e ardhura neto nga interesi të jetë në mënyrë të konsiderueshme më e lartë se nevojat operacionale, që të minimizojë efektin potencial të kundërt të luhatjeve ndaj normave të interesit. Normat e interesit të zbatuara ndaj aktiveve dhe detyrimeve financiare paraqiten në shënimet e pasqyrave financiare.

Administrimi i rrezikut të normës së interesit, për qëllime të administrimit të rezervës valutore, përmban si aktivitet bazë të tij procesin e përzgjedhjes së një portofoli/kohëzgjatjeje benchmark për secilin nga tregjet (monedhat) në të cilat mbahet rezerva valutore. Përzgjedhja e realizuar rishikohet periodikisht të paktën një herë në vit ose kurdoherë që ndryshimet e kushteve të tregut kërkojnë një rivlerësim. Krahas përcaktimit të portofoleve benchmark, Komiteti i Investimit, në përputhje me kufizimin e dhënë nga Këshilli Mbikëqyrës, përcakton dhe kufizimet në nivel transhi për faktorët e rrezikut shtesë që mund të ndërmerren nga specialistët e administrimit të portofolit gjatë administrimit aktiv. Kufizimet në nivel portofoli janë përcaktuar nga Drejtori i Departamentit të Operacioneve Monetare.

Treguesit kryesorë të përdorur për të matur nivelin e rrezikut të normave të interesit për portofolet individuale dhe për rezervën valutore janë treguesi i kohëzgjatjes dhe VaR (Vlera në Rrezik).

- Kohëzgjatja mat ndjeshmërinë e çmimit të letrave me vlerë të borxhit me të ardhura fikse kundrejt luhatjes së normave të interesit në treg.
- Treguesi VaR përkufizohet si humbja maksimale e një portofoli bazuar në ekspozimin që ka ndaj faktorëve të rrezikut, me një interval besimi të caktuar dhe për një horizont të caktuar kohor.

Banka përdor metoda parametrike si matrica e kovariancave, llogaritur bazuar në ndryshime historike të normave të interesit, të dhëna javore të tre viteve të fundit me një interval besimi 95% dhe me metodën e peshave si EWMA (Exponentially Weighted Moving Average) për të vlerësuar humbjen maksimale të përllogaritur nga portofoli për një periudhë njëvjeçare. Një VaR 95% (VaR (95%)) mund të interpretohet si humbja maksimale në 95% të rasteve në një horizont kohor njëvjeçar.

Për qëllime të administrimit të rezervës, VaR i përllogaritur përfshin vetëm ekspozimin ndaj faktorit të rrezikut të ndryshimit të normave të interesit për gjithë pozicionet, përfshirë instrumentet benchmark dhe instrumentet jo-benchmark.

Për instrumentet benchmark shfrytëzohen të dhënat për ndryshimet e normave të interesit të emetimeve të thesarit për çdo monedhë, ndërsa për instrumentet jo-benchmark shfrytëzohen të dhënat për emetimet me vlerësim AA, duke qenë se ky vlerësim përbën peshën kryesore të instrumenteve jo-benchmark në portofolet e rezervës.

Më poshtë paraqitet një përmbledhje e VaR (95%) të pozicionit të portofolit të Bankës më 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019.

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
VaR (95%) në milionë lekë	(1,868)	(2,178)

Për më tepër, një metodë e rëndësishme për matjen e rrezikut të tregut është analiza e ndjeshmërisë së vlerave të rezervës nga ndryshime hipotetike të faktorëve të tregut. Të dhënat e përdorura në përllogaritjet e analizës së ndjeshmërisë përfshijnë kohëzgjatjen e portofolit dhe peshën e çdo monedhe. Treguesi i kohëzgjatjes së portofolit tregon shkallën e ndryshimit të vlerës së tregut të portofolit, duke supozuar një zhvendosje paralele të kurbës së normave bazë të interesit për të gjitha instrumentet në përmbajtje të portofolit.

Duke supozuar një rritje/(ulje) të menjëhershme paralele të normave të interesit me 50 pikë bazë dhe 100 pikë bazë dhe një korrelacion të barabartë me 1 midis kurbave, si dhe bazuar në kohëzgjatjen e rezervës valutore agregate, më poshtë paraqiten llogaritjet për humbjen /fitimin nga secili skenar.

Efekti i vlerësuar në fitim (humbje) në milionë lekë	2020		2019	
	100 bp	50 bp	100 bp	50 bp
Rritje	(4,591)	(2,295)	(3,705)	(1,852)
Zvogëlim	4,591	2,295	3,705	1,852

Aktivitet dhe detyrimet me norma të ndryshueshme interesi mbartin rrezikun e ndryshimit të bazës që shërben për të përcaktuar normat e interesit.

Pozicioni i ndjeshmërisë së Bankës ndaj normës së interesit, ndarë sipas rëçimit kontraktual jepet në tabelën pasardhëse, e cila përfshin instrumentet financiare me vlerë të mbartur të klasifikuar sipas rëçimit kontraktual ose datës së maturitetit.

31 dhjetor 2020	Totali	Norma interesi të ndry- shueshme	Instrumente me norma fikse interesi			Instrumente që nuk mbartin interes
			Deri në 1 muaj	Nga 1 deri në 3 muaj	Mbi 3 muaj	
Aktive interesprurëse						
Paraja dhe balancat me bankat	200,578	165,167	15,345	5,413	12,975	1,678
Aktive të tregtueshme	14,213	202	743	247	12,839	183
Llogari me FMN-në	44,720	24,473	-	-	-	20,248
Kredi ndaj bankave	32,671	-	22,610	10,061	-	-
Investime në letra me vlerë	295,201	2,129	2,539	17,999	272,533	-
Aktive të tjera (Shënimi 16)	2,039	-	2	-	2,037	-
Totali	589,422	191,971	41,239	33,720	300,384	22,109
Detyrime që mbartin interes						
Para në qarkullim	355,238	-	-	-	-	355,238
Detyrime ndaj bankave	178,815	-	178,815	-	-	-
Depozita dhe hua nga palë të treta	2,485	-	2,409	-	-	77
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	34,431	500	-	-	-	33,931
Detyrime ndaj FMN-së	23,219	6,748	-	-	-	16,472
Detyrime të tjera	864	-	-	-	35	829
Totali	595,053	7,248	181,224	-	35	406,546
Hendeku i instrumenteve që mbartin interes	(5,631)	184,723	(139,985)	33,720	300,349	(384,438)

31 dhjetor 2019	Totali	Norma interesi të ndry- shueshme	Instrumente me norma fikse interesi			Instrumente që nuk mbartin interes
			Deri në 1 muaj	Nga 1 deri në 3 muaj	Mbi 3 muaj	
Aktive interesprurëse						
Paraja dhe balancat me bankat	153,313	131,581	1,330	4,870	14,606	926
Aktive të tregtueshme	14,624	893	49	742	12,940	-
Llogari me FMN-në	30,552	9,597	-	-	-	20,955
Kredi ndaj bankave	33,956	-	26,493	7,463	-	-
Investime në letra me vlerë	269,065	1,766	14,481	25,898	226,920	-
Aktive të tjera (Shënimi 16)	2,136	-	-	-	2,136	-
Totali	503,646	143,837	42,353	38,973	256,602	21,881
Detyrime që mbartin interes						
Para në qarkullim	302,849	-	-	-	-	302,849
Detyrime ndaj bankave	130,764	-	130,764	-	-	-
Depozita dhe hua nga palë të treta	3,279	-	857	-	-	2,422
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	45,154	500	-	-	-	44,654
Detyrime ndaj FMN-së	24,037	6,988	-	-	-	17,049
Detyrime të tjera	1,425	-	-	-	499	926
Totali	507,508	7,488	131,621	-	499	367,900
Hendeku i instrumenteve që mbartin interes	(3,862)	136,348	(89,268)	38,974	256,103	(346,019)

Kontratat e ardhshme

Kontratat e ardhshme janë kontrata standarde për blerjen ose shitjen e aktiveve financiare ose jofinanciare, në një datë të caktuar dhe me një çmim tregu të paracaktuar. Për të minimizuar rrezikun e kreditit, në varësi të llojit të instrumentit, investitorët duhet të lënë një marzh pranë zyrës së "clearing"-ut, si garanci financiare. Ky marzh ose bono performance vlerësohet çdo ditë sipas tregut, që do të thotë se çdo ndryshim në vlerë tregohet në llogarinë e investitorit në fund të çdo dite tregtimi deri në skadimin e kontratës.

Vlera e drejtë neto e kontratave të së ardhmes më 31 dhjetor 2020 është 0 milionë lekë (2019: vlera e drejtë neto ishte 11 milionë lekë) (shih Shënimin 13).

Vlera nominale e këtyre kontratave më 31 dhjetor 2020 paraqitet:

- kontratat në blerje janë në vlerën 478 milionë lekë (2019: 982 milionë lekë); dhe
- kontratat në shitje janë në vlerën 1,504 milionë lekë (2019: 2,349 milionë lekë).

(ii) Rreziku i kurseve të këmbimit

Rreziku i kursit të këmbimit vjen si pasojë e diferencës në strukturën e monedhave midis aktiveve dhe detyrimeve. Nga një këndvështrim kontabël, Banka është e ekspozuar ndaj rrezikut të këmbimit, për shkak të realizimit të funksioneve të saj si bankë qendrore.

Ky rrezik mund të ndikojë madhësinë e kapitalit të saj. Për të administruar këtë lloj ekspozimi ndër vite janë ndërmarrë masa për të rritur kapitalin, hyrjen e fondeve dhe, në raste të veçanta, atëherë kur balanca e rezervës së rivlerësimit është negative, janë emetuar instrumente borxhi nga Qeveria e Republikës së Shqipërisë, sikurse parashikohet në ligjin "Për Bankën e Shqipërisë" (Shënimi 7(N) dhe 22).

Kontrata Forward

Derivatvët e tregtueshëm përfshijnë kontrata të ardhshme të kurseve të këmbimit midis Bankës dhe Qeverisë Shqiptare. Këto instrumente zakonisht nuk mbyllen përpara datës së maturimit.

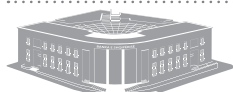
Vlera e drejtë e kontratave të ardhshme të kurseve të këmbimit më 31 dhjetor 2020 është 183 milion lekë_ (2019: nil) (shih Shënimin 13).

Kurset kryesore të këmbimit të përdorura janë si më poshtë.

Në Lekë	Kursi mesatar		Kursi fiks në fund të vitit	
	2020	2019	2020	2019
Dollari Amerikan (USD)	101.84	109.85	100.84	108.64
Monedha e Bashkimit Evropian (EUR)	123.89	123.01	123.70	121.77
Paundi Britanik (GBP)	139.61	140.25	137.93	143.00
Të drejtat speciale të tërheqjes (SDR)	151.42	151.78	145.24	150.23
Yeni Japonez (JPY)	1.02	1.00	0.98	1.00
Juani Kinez (offshore) (CNH)	15.76	15.85	15.50	15.60

Analiza e ndjeshmërisë

Një forcim (dobësim) i arsyeshëm i EUR, USD, GBP ose valutave të tjera me 10% ndaj Lekut më 31 dhjetor 2020 do të kishte ndikuar në matjen e instrumenteve financiare të shprehura në një monedhë të huaj, si dhe mbi kapitalin dhe fitimin

ose humbjen për shumat e treguara më poshtë. Kjo analizë supozon se gjithë treguesit e tjerë, në veçanti normat e interesit, mbeten konstantë dhe injoron çdo ndikim të shitjeve dhe blerjeve të parashikuara.

Ekspozimi i Bankës ndaj rrezikut të kurseve të këmbimit më 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019 është si më poshtë.

31 dhjetor 2020	ALL	USD	EUR	GBP	SDR	Të tjera	Totali
Aktive							
Paraja dhe balancat me bankat	8	20,193	166,041	3,800	-	10,537	200,578
Aktive të tregtueshme	183	14,031	-	-	-	-	14,213
Llogari me FMN-në	-	-	-	-	44,720	-	44,720
Kredi ndaj bankave	32,671	-	-	-	-	-	32,671
Investime në tituj	67,205	58,529	150,624	6,509	-	12,334	295,201
Aktive të tjera	2,039	-	-	-	-	-	2,039
Totali i aktiveve	102,106	92,752	316,665	10,309	44,720	22,870	589,422
Detyrime							
Para në qarkullim	355,238	-	-	-	-	-	355,238
Detyrime ndaj bankave	67,210	21,796	89,809	-	-	-	178,815
Depozita dhe hua nga palë të treta	2,336	-	150	-	-	-	2,485
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	20,838	78	9,374	-	4,140	-	34,431
Detyrime ndaj FMN-së	-	-	-	-	23,219	-	23,219
Detyrime të tjera	305	559	-	-	-	-	864
Totali i detyrimeve	445,927	22,433	99,333	-	27,359	-	595,052
Ekspozimi neto në pasqyrën e pozicionit	(343,821)	70,319	217,332	10,309	17,361	22,870	(5,630)
Analiza e ndjeshmërisë							
Efekti i Fitimit/(humbjes: Forcim (10%))	-	7,032	21,733	1,031	1,736	2,287	
Dobësim (10%)	-	(7,032)	(21,733)	(1,031)	(1,736)	(2,287)	

31 dhjetor 2019	ALL	USD	EUR	GBP	SDR	Të tjera	Total
Aktive							
Paraja dhe balancat me bankat	8	2,993	137,646	2,390	-	10,276	153,313
Aktive të tregtueshme	-	14,624	-	-	-	-	14,624
Llogari me FMN-në	-	-	-	-	30,552	-	30,552
Kredi ndaj bankave	33,956	-	-	-	-	-	33,956
Investime në tituj	55,165	64,786	128,449	8,175	-	12,491	269,065
Aktive të tjera	2,136	-	-	-	-	-	2,136
Totali i aktiveve	91,265	82,403	266,095	10,565	30,552	22,767	503,646
Detyrime							
Para në qarkullim	302,849	-	-	-	-	-	302,849
Detyrime ndaj bankave	42,636	6,895	81,233	-	-	-	130,764
Depozita dhe hua nga palë të treta	1,201	-	2,078	-	-	-	3,279
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	30,988	824	11,241	-	2,101	-	45,154
Detyrime ndaj FMN-së	-	-	-	-	24,037	-	24,037
Detyrime të tjera	517	908	-	-	-	-	1,425
Totali i detyrimeve	378,191	8,627	94,552	-	26,138	-	507,508
Ekspozimi neto në pasqyrën e pozicionit financiare	(286,926)	73,776	171,543	10,565	4,414	22,767	(3,862)
Analiza e ndjeshmërisë							
Efekti i Fitimit/(humbjes: Forcim (10%))	-	7,378	17,154	1,056	441	2,277	
Dobësim (10%)	-	(7,378)	(17,154)	(1,056)	(441)	(2,277)	

F. Vlera e drejtë e instrumenteve financiare

i) Përcaktimi i vlerës së drejtë

Përcaktimi i vlerës së drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare për të cilat nuk ka treg të vrojtueshëm të çmimeve përshkruhet në politikat kontabël. Për instrumentet financiare që tregtohen jo në mënyrë të shpeshtë dhe çmimi i të cilave nuk është transparent, vlera e drejtë është më pak objektive dhe kërkon vlerësimin e një eksperti në varësi të likuiditetit, përqendrimit, pasigurive të faktorëve të tregut, supozimit të çmimeve dhe rreziqeve të tjera të cilat ndikojnë në instrumentin në fjalë.

ii) Vlerësimi i instrumenteve financiare

Banka mat vlerën e drejtë të instrumenteve financiare, duke përdorur metodat dhe hierarkinë si më poshtë:

- Niveli 1. Çmimi i kuotuar në treg ose çmimi i kuotuar nga tregtarët për pozicionet për të cilat ekziston një treg i besueshëm;
- Niveli 2. Teknika vlerësimi bazuar në informacionin e vrojtueshëm në lidhje me kurbën e rendimentit. Kjo kategori përdoret për matjen e letrave me vlerë për të cilat nuk ka treg të besueshëm;
- Niveli 3. Teknikat e vlerësimit, kur të dhënat e aktiveve dhe detyrimeve financiare nuk bazohen në të dhëna të vrojtuar të tregut.

Vlerat e drejta të aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare që tregtohen në tregjet ndërkombëtare financiare për të cilat ka informacion në dispozicion janë bazuar në çmimet e kuotuar të tregut ose në çmimet e kuotuar nga tregtarët. Disponibiliteti i çmimeve të vrojtueshme të tregut zvogëlon nevojën për gjykim dhe vlerësim nga drejtimi i Bankës, dhe ul pasigurinë e lidhur me përcaktimin e vlerës së drejtë. Disponibiliteti i çmimeve të tregut dhe të dhënave të vrojtueshme, ndryshon sipas produkteve dhe tregjeve, dhe ndikohet prej ngjarjeve të veçanta dhe kushteve të përgjithshme të tregjeve financiare. Banka përcakton vlerën e drejtë për të gjitha instrumentet e tjera financiare për të cilat nuk ekziston treg aktual kuotimi, duke përdorur teknika vlerësimi. Teknikat e vlerësimit përfshijnë vlerën aktuale neto dhe modelet e skontuara të flukseve monetare, krahasimin me instrumente të ngjashme, për të cilat ekzistojnë çmime tregu të vrojtueshme dhe modelet e tjera të vlerësimit. Supozimet dhe burimet e përdorura në teknikat vlerësuese përfshijnë norma interesi benchmark dhe norma interesi pa rrezik, shtesat e kreditimit dhe shtesa të tjera të përdorura në vlerësimin e faktorit skontues, çmimet e kapitalit dhe të obligacioneve, kurset e këmbimeve valutore, çmimet e indeksuara të kapitalit dhe pritshmëria e korrelacioneve dhe luhatshmërisë së çmimeve. Vlera aktuale neto llogaritet kur është e nevojshme, për instrumentin përkatës. Qëllimi i teknikave vlerësuese është që të realizohet një matje me vlerë të drejtë që reflekton çmimin që do të arkëtohej nga shitja e një aktivi ose që do të paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut, në datën e matjes.

Banka përdor metoda gjerësisht të njohura vlerësimi për përcaktimin e vlerës së drejtë të instrumenteve të thjeshta financiare, të tilla si kontratat e shkëmbimit të monedhave të huaja dhe të normave të interesit, të cilat përdorin vetëm të dhëna të vrojtueshme në treg dhe që kërkojnë pak gjykim dhe vlerësim. Vlerësimet e vlerës së drejtë të përfuara nga modelet rregullohen për faktorë të tjerë, siç janë rreziku i likuiditetit ose pasiguritë e modeleve, në atë masë që Banka beson që një pjesëmarrës i tretë në treg do t'i marrë ato parasysh në vendosjen e çmimit të një transaksioni. Vlera e drejtë reflekton rrezikun e kreditit të instrumentit dhe përfshin rregullime për të marrë parasysh rrezikun e kreditit të Bankës dhe të kundërpartisë, kur është e përshtatshme. Të dhënat e modeleve dhe vlerat kalibrohen përkundrejt të dhënave historike dhe parashikimeve të publikuara dhe, kur është e mundur, përkundrejt transaksioneve korrente apo të fundit të vëzhguara në instrumente të ndryshme dhe përkundrejt kuotimeve të ndërmjetësuesve. Ky proces kalibrimi është shumë subjektiv dhe jep një bashkësi zgjedhesh të të dhënave të mundshme dhe të vlerësimeve të vlerës së drejtë, dhe gjykimi i menaxhimit është i nevojshëm për të zgjedhur pikën më të përshtatshme në këtë bashkësi. Për të gjitha instrumentet e tjera financiare, Banka përcakton vlerën e drejtë, duke përdorur teknika vlerësimi. Disponueshmëria e çmimeve të vëzhgueshme të tregut dhe treguesve të modeleve ul nevojën për gjykim dhe vlerësim dhe gjithashtu redukton pasigurinë që shoqëron përcaktimin e vlerës së drejtë. Disponueshmëria e çmimeve të vrojtueshme të tregut dhe të dhënave ndryshon sipas produkteve dhe tregjeve dhe është e prirur që të ndryshojë në bazë të ngjarjeve të veçanta dhe kushteve të përgjithshme të tregjeve financiare.

Instrumentet financiare të matura me vlerën e drejtë - Hierarkia e vlerës së drejtë

Tabela e mëposhtme analizon instrumentet financiare të matura me vlerën e drejtë në datën e raportimit, nga niveli i hierarkisë në të cilin matja me vlerën e drejtë kategorizohet. Shumat bazohen në vlerën e njohur në pasqyrën e pozicionit financiar.

31 dhjetor 2020	Shënime	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Totali
Aktive financiare					
Aktive të tregtueshme joderivative	13	14,031		-	14,031
Aktive të tregtueshme derivative	13			183	183
Investime në tituj	14	196,761	98,440	-	295,201
Totali		210,792	98,440	183	309,414
31 dhjetor 2019	Shënime	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Totali
Aktive financiare					
Aktive të tregtueshme joderivative	13	14,613	-	-	14,613
Aktive të tregtueshme derivative	13	11	-	-	11
Investime në tituj	14	191,448	77,617	-	269,065
Totali		206,072	77,617	-	283,689

Instrumente financiare që nuk maten me vlerën e drejtë

Vlera e drejtë e balancave me/ndaj bankave, balancat me/ndaj FMN-së, detyrimet ndaj bankave dhe institucioneve të tjera financiare, si dhe detyrimeve

ndaj institucioneve qeveritare është afërsisht e barabartë me vlerën e raportuar për arsye të natyrës së tyre afatshkurtër. Tabela e mëposhtme paraqet vlerën e drejtë të disa instrumenteve financiare që nuk maten me vlerën e drejtë në nivelet e hierarkisë së vlerës së drejtë në të cilën çdo matje e vlerës së drejtë kategorizohet. Aktivët e tjera përbëhen nga kredia dhënë për punonjësit (shih shënimin 16) në bazë të nenit 4 pika (b) e ligjit nr.8269 “Për Bankën e Shqipërisë”, i ndryshuar.

	Shënime	31 dhjetor 2020		31 dhjetor 2019	
		Vlera e drejtë Nivel 2	Vlera Kontabël	Vlera e drejtë Nivel 2	Vlera Kontabël
Aktive					
Paraja dhe balancat me bankat	9	200,578	200,578	153,313	153,313
Kredi ndaj bankave	12	32,671	32,671	33,956	33,956
Llogari me FMN-në	11	44,720	44,720	30,552	30,552
Detyrime					
Detyrime ndaj FMN-së	11	23,219	23,219	24,037	24,037
Detyrime ndaj bankave	18	178,815	178,815	130,764	130,764
Depozita dhe hua nga palët e treta	19	2,485	2,485	3,279	3,279
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	20	34,431	34,431	45,154	45,154
Detyrime të tjera financiare	21	864	864	1,425	1,425

G. Rreziku operacional

Rreziku operacional është rreziku i humbjes së drejtpërdrejtë dhe jo të drejtpërdrejtë, si rezultat i një shumëllojshmërie shkaqesh të lidhura me operacionet e Bankës, personelin, teknologjinë dhe infrastrukturën, si dhe me faktorë të jashtëm, përveç rrezikut të kreditit, rreziqeve të tregut dhe të likuiditetit, të lindura nga kërkesat ligjore dhe rregullatore, si dhe standardet përgjithësisht të pranura të sjelljes organizative. Rreziku operacional rrjedh nga të gjitha operacionet e Bankës. Menaxhimi i rrezikut operacional mbështetet në sistemet e kontrollit të brendshëm për një sërë aktivitetesh të Bankës dhe në standardet për menaxhimin e rrezikut operacional, si dhe në një sërë politikash të përgjithshme, rregullore të drejtimit të stafit dhe kërkesa rregullatore.

Në përgjigje të situatës së krijuar nga pandemia COVID-19, Banka e Shqipërisë ka vënë në zbatim Politikën e saj për Menaxhimin e Vijueshmërisë së Veprimtarisë në Bankën e Shqipërisë, e cila është miratuar në vitin 2019 nga Këshilli Mbikëqyrës. Në këtë kuadër, Banka ka ndërmarrë një sërë masash të nevojshme, në përputhje me vendimet e Qeverisë dhe Ministrisë së Shëndetësisë për përbalimin e situatës së krijuar nga përhapja e koronavirusit në Shqipëri, të cilat synojnë ruajtjen e shëndetit të punonjësve dhe njëkohësisht kryerjen e funksioneve kryesore të saj, si autoriteti qendror monetar, në mbështetje të ekonomisë së vendit.

Aktualisht, Banka punon me staf të reduktuar në ambientet fizike të saj dhe staf të plotë në kushtet e punës nga shtëpia. Ajo ka vënë në zbatim protokollin për komunikimin dhe punën në distancë të punonjësve në mënyrë të sigurt

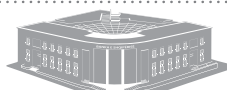

dhe eficiente, të cilat i ndihmojnë ata të kontribuojnë me ekspertizën dhe profesionalizmin e tyre në vendimmarrjen e Bankës, pavarësisht pengesave fizike. Të gjitha aktivitetet kryesore të Bankës kanë vijuar normalisht, pa asnjë ndërprerje, duke i dhënë mundësi asaj të vazhdojë të jetë një institucion i përgjegjshëm dhe i aftë ta përballojë këtë situatë në mënyrë të suksesshme, në të mirë të shëndetit publik dhe mirëqenies sociale.

H. *Struktura e maturitetit të aktiveve dhe detyrimeve*

Aktivitet dhe detyrimet e Bankës, të analizuar sipas maturitetit të mbetur nga data e pasqyrës së pozicionit financiar deri në datën e çdo marrëveshjeje vijuese apo maturitetit kontraktual, janë si në vijim.

31 dhjetor 2020	< 12 muaj	> 12 muaj	Maturiteti i papërcaktuar	Totali
AKTIVET				
Paraja dhe balancat me bankat	200,578	-	-	200,578
Aktive të tregtueshme	2,622	11,592	-	14,213
Ari monetar	-	-	16,817	16,817
Llogari me Fondin Monetar Ndërkombëtar	24,473	-	20,248	44,720
Kredi ndaj bankave	32,671	-	-	32,671
Investime në tituj	67,205	227,996	-	295,201
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara dhe të patrupëzuara	-	-	20,364	20,364
Aktive të tjera	193	2,299	344	2,836
TOTALI I AKTIVEVE	327,742	241,887	57,773	627,401
DETYRIMET				
Para në qarkullim	-	-	355,238	355,238
Detyrime ndaj bankave	178,815	-	-	178,815
Depozita dhe hua nga palë të treta	2,485	-	-	2,485
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	33,931	-	500	34,431
Detyrime ndaj Fondit Monetar Ndërkombëtar	16,473	-	6,746	23,219
Detyrime të tjera	995	-	-	995
TOTALI I DETYRIMEVE	232,699	-	362,484	595,184
Aktivitet – Detyrimet mospërputhja e maturitetit	95,043	241,887	(304,711)	32,216

31 dhjetor 2019	< 12 muaj	> 12 muaj	Maturitet i papërcaktuar	Totali
AKTIVET				
Paraja dhe balancat me bankat	153,313	-	-	153,313
Aktive të tregtueshme	2,902	11,722	-	14,624
Ari monetar	-	-	14,591	14,591
Llogari me Fondin Monetar Ndërkombëtar	9,596	-	20,956	30,552
Kredi ndaj bankave	33,956	-	-	33,956
Investime në letra me vlerë	134,416	134,649	-	269,065
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara dhe të patrupëzuara	-	-	20,271	20,271
Aktive të tjera	161	2,503	297	2,960
TOTALI I AKTIVEVE	334,344	148,874	56,115	539,333
DETYRIMET				
Para në qarkullim	-	-	302,849	302,849
Detyrime ndaj bankave	130,764	-	-	130,764
Depozita dhe hua nga palë të treta	3,279	-	-	3,279
Detyrime ndaj Qeverisë dhe institucioneve shtetërore	44,654	-	500	45,154
Detyrime ndaj Fondit Monetar Ndërkombëtar	17,050	-	6,987	24,037
Detyrime të tjera	1,322	35	181	1,538
TOTALI I DETYRIMEVE	197,069	35	310,517	507,621
Aktivët – Detyrimet mospërputhja e maturitetit	137,275	148,839	(254,402)	31,712

9. PARAJA DHE BALANCAT ME BANKAT

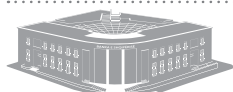
	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Mjete monetare	29	30
Llogari rrjedhëse	166,827	132,484
Depozita me afat maturimi deri në tre muaj	20,758	6,200
Zbritja e humbjeve nga zhvlerësimi	(12)	(8)
Paraja dhe ekuivalentët e saj	187,602	138,706
Depozita me afat maturimi mbi tre muaj	12,976	14,607
Totali	200,578	153,313

Normat e interesit për llogaritë rrjedhëse janë si më poshtë:

Në %	EUR	USD	GBP	AUD	JPY	CNY	CNH
31 dhjetor 2020	(0.23)- (0.67)	0.00- 0.00	0.00- 0.00	0.00- 0.00	(0.3)- (0.35)	0.00- 2.00	0.00- 1.9
31 dhjetor 2019	(0.67)- (0.5)	0.10- 2.00	0.00- 0.50	0.00- 0.60	(0.35)- (0.15)	0.00- 2.40	0.00- 2.40

Normat vjetore të interesit për depozitat afatshkurtra janë si më poshtë:

Në %	EUR	USD	CNH
31 dhjetor 2020	(0.52)–(0.50)	0	1.68–2.58
31 dhjetor 2019	(0.50)–(0.495)	1.45	2.64

10. ARI MONETAR

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Ari monetar	16,817	14,591
Totali	16,817	14,591

Ari monetar është vendosur në llogari rrjedhëse (2019: llogari rrjedhëse) pranë bankave korrespondente të huaja.

Rritja prej 2,226 milionë lekë në krahasim me vitin e kaluar vjen si rezultat i rivlerësimit të arit monetar me vlerë tregu në datën e raportimit, i cili njihet në fitim ose humbje dhe akumulohet në rezervën e rivlerësimit (Shih Shënimin 22).

11. LLOGARI ME/DETYRIME NDAJ FONDIT MONETAR NDËRKOMBËTAR (FMN)

Llogari me FMN-në	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Kuota në FMN	20,248	20,955
Të drejta speciale të tërheqjes (SDR) të mbajtura	24,473	9,597
Totali i aktiveve	44,720	30,552

Detyrime ndaj FMN-së	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Shpërndarjet e SDR-ve	6,746	6,978
Llogaria e letrave me vlerë me FMN-në	14,341	14,844
Llogaria Nr. 1 e FMN-së	2,130	2,205
Llogaria Nr. 2 e FMN-së	1	1
Interes i përlllogarit	1	9
Totali i detyrimeve	23,220	24,037

Kuotat në FMN prej 20,248 milionë lekësh ose 139 milionë SDR (2019: 20,955 milionë lekë ose 139 milionë SDR) rezultojnë nga anëtarësimi i Republikës së Shqipërisë në FMN, në përputhje me ligjin nr. 8269, datë 23.12.1997, "Për Bankën e Shqipërisë", i ndryshuar. Të drejtat speciale të tërheqjes në shumën prej 24,473 milionë lekësh ose 168 milionë SDR (2019: 9,597 milionë lekë ose 64 milionë SDR) përfaqësojnë depozita të vendosura me FMN-në. SDR-të e mbajtura sjellin interes, i cili përcaktohet në baza javore.

Gjatë vitit 2020, në përgjigje të situatës të shkaktuar nga tërmetit që goditi vendin dhe situatës së pandemisë COVID-19, Qeveria e Shqipërisë kërkoi dhe mori një financim emergjent nga FMN-ja në shumën prej 139 milion SDR, që korrespondon me blerjen e 100% e kuotës së Shqipërisë nën Instrumentin e Financimit të Shpejtë (RFI). Më 31 dhjetor 2020, norma e interesit ishte 0.072% në vit (2019: 0.740% në vit). Shpërndarjet e SDR-ve prej 6,746 milionë lekësh ose 46 milionë SDR (2019: 6,978 milionë lekë ose 46 milionë SDR) përfaqësojnë shuma të huazuara nga FMN-ja me dy transhe në gusht dhe shtator të vitit 2009, qëllimi i të cilave është të sigurojnë një përgjigje të menjëhershme ndaj nevojave afatshkurtra dhe afatgjata për likuiditet të vendeve anëtare. Shpërndarjet e SDR-së mbartin interes, i cili përcaktohet në baza javore dhe paguhet çdo tre muaj. Më 31 dhjetor 2020, norma e interesit ishte 0.072% në vit (2019: 0.740% në vit).

FMN-ja paguan shpërblim për anëtarët me pozicion shpërblimi të transhit të rezervës, me 0.738% në vit (2019: 0.738% në vit). Pozicioni i transhit të rezervës llogaritet si diferencë ndërmjet kuotave në FMN dhe gjendjes së llogarive të FMN-së, duke përjashtuar mbajtjet e ardhura si rezultat i përdorimit të kredive të akorduara nga FMN-ja dhe ato në llogarinë nr. 2.

Mbështetja e drejtpërdrejtë e buxhetit nga FMN-ja

Fondet e siguruara për mbështetje të drejtpërdrejtë të buxhetit nga FMN-ja për Qeverinë Shqiptare, të cilat depozitohen fillimisht në llogaritë e Qeverisë pranë Bankës, nuk njihen si detyrim i Bankës ndaj FMN-së. Qeveria merr përsipër detyrimin për t'i paguar fondet FMN-së, ndërkohë që Banka i kryen këto pagesa për llogari të Qeverisë. FMN-ja i disbursoi këto fonde në këste gjatë viteve 2014-2017, si pjesë e programit EFF të miratuar nga FMN-ja në favor të Shqipërisë dhe gjatë vitit 2020 në një pagesë të vetme, si pjesë e Instrumentit të Ndihmës së Shpejtë në përgjigje të situatës së pandemisë të shkaktuar COVID-19. Këto transhe janë përdorur për të siguruar financim të drejtpërdrejtë të buxhetit të Qeverisë së Shqipërisë, të përfaqësuar nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë. Huamarrja është e pagueshme brenda 3 viteve nga Qeveria Shqiptare, nëpërmjet llogarive të Bankës me FMN-në. Qeveria do të depozitojë në llogaritë e saj pranë Bankës fonde të mjaftueshme për të paguar principalin, interesat dhe çdo shpenzim tjetër të lidhur me transhet e mësipërme. Në lidhje me këtë kredi, Ministria e Financave dhe Ekonomisë ka lëshuar nota premtimi në favor të FMN-së. Qeveria filloi ta shlyejë kredinë në tetor 2018. Më 31 dhjetor 2020, vlera e mbetur e kredisë ishte 56,538 milionë lekë (2019: 41,730 milionë lekë).

12. KREDI NDAJ BANKAVE

Masat e marra nga Banka në përgjigje të krizës shëndetësore të shkaktuar nga COVID-19 në fushën e politikës monetare synojnë reduktimin e kostos së huamarrjes dhe financimin e vazhdueshëm të ekonomisë me kredi bankare. Në përforcim të politikës monetare lehtësuese të ndjekur deri tani, Banka, duke filluar nga mesi i muajit mars, ka ndryshuar formën e ankandit për injektimin javor të likuiditetit nga ankand me shumë të kufizuar në ankand me çmim të fiksuar. Nëpërmjet këtij ndryshimi, i është krijuar hapësirë bankave tregtare që të marrin likuiditet pa limit nga Banka me koston e normës bazë të përcaktuar prej saj, e cila për momentin është në nivelin 0.5%

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Marrëveshjet e anasjella të riblerjes	32,671	32,706
Kredi njëditore ndaj bankave	-	1,250
Total	32,671	33,956

Më 31 dhjetor 2020, marrëveshjet e anasjella të riblerjes ndërmjet Bankës dhe bankave tregtare kanë maturitete origjinale që variojnë nga një javë deri në tre muaj (2019: nga një javë deri në tre muaj).

13. AKTIVE TË TREGTUESHME

Aktive të tregtueshme	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Joderivative:		
Obligacione të agjencive të huaja	3,636	4,330
Obligacione të qeverive dhe institucioneve shumëpalëshe	10,395	10,283
Derivative:		
Kontrata të së ardhmes të normave të interesit	-	11
Kontrata <i>Forward</i> të këmbimit valutor	183	-
Totali	14,213	14,624

Investimet e tregtueshme administrohen nga Banka Ndërkombëtare për Rindërtim dhe Zhvillim (IBRD), në kuadrin e marrëveshjes së Bankës me IBRD-në "Për administrimin dhe asistencën teknike mbi investimin e rezervës valutore të Bankës së Shqipërisë" (Program Menaxhimi për Rezerva dhe Këshillim) të lidhur më 23 shtator 2005. Investimet në këtë portofol mbahen në monedhën USD.

Normat vjetore të interesit për aktivet e tregtueshme joderivative më 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019 janë si më poshtë.

Në %	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
USD	0.125- 3.125	1.250 - 3.500

14. INVESTIME NË TITUJ BORXHI

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Investime në tituj borxhi të matura me VDATGJ	295,201	269,065
Totali	295,201	269,065
Humbja e Pritshme nga Krediti (HPK)	(24)	(18)

Investimet në tituj borxhi të ndara sipas llojit të kundërpartisë dhe llojit të letrës paraqiten si më poshtë.

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Bono thesari të qeverive të huaja dhe institucioneve shumëpalëshe	8,064	7,074
Certifikatë Depozite	6,206	-
Obligacione të bankave të huaja dhe institucioneve të tjera	41,619	42,786
Obligacione të agjencive të huaja	42,814	31,024
Obligacione të qeverive të huaja dhe institucioneve shumëpalëshe	129,293	133,016
Bono Thesari të Qeverisë Shqiptare	67,205	55,165
Totali	295,201	269,065

Në përputhje me vendimet e Këshillit Mbikëqyrës mbi instrumentet e pranueshme, gjatë vitit 2020, Banka ka investuar në një lloj të ri të titujve të investimit (Certifikata e Depozitës) për shumën prej 50 milion EUR (2019, zero) (shih Shënimin 8 (B)).

Humbja e Pritshme nga Krediti (HPK) sipas tipit të emetuesit dhe letrës me vlerë paraqitet si më poshtë:

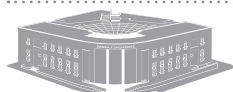
	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Bono thesari të qeverive të huaja dhe institucioneve shumëpalëshe	-	-
Certifikatë Depozite	(1)	-
Obligacione të bankave të huaja dhe institucioneve të tjera	(10)	(6)
Obligacione të agjencive të huaja	(6)	(4)
Obligacione të qeverive të huaja dhe institucioneve shumëpalëshe	(7)	(8)
Bono Thesari të Qeverisë Shqiptare	-	-
Totali	(24)	(18)

Normat vjetore të interesit për çdo monedhë më 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019 janë si më poshtë:

Në %	ALL	USD	GBP	AUD	CNH	EUR
31 dhjetor 2020	0.51-1.77	0.03-1.31	(0.11) – 0.68	0.95 - 0.98	2.17 – 2.51	(0.76)-0.64
31 dhjetor 2019	1.00-1.72	1.35-2.57	0.52 – 1.14	0.91 - 1.32	2.42 – 2.54	(1.00)-0.25

Investimet në tituj borxhi në monedhë vendase më 31 dhjetor 2020, përfaqësohen nga Bono Thesari të Qeverisë Shqiptare me afat maturimi deri në 12 muaj (2019: nga 6 deri në 12 muaj).

Si rezultat i politikave monetare lehtësuese të disa bankave qendrore gjatë vitit 2015 e në vazhdim, normat e kthimit të shumicës prej instrumenteve, pjesë përbërëse e portofoleve në Euro, janë negative.

15. AKTIVE TË QËNDRUESHME TË TRUPËZUARA DHE TË PATRUPËZUARA, TË DREJTA PËRDORIMI TË AKTIVEVE

	Toka, ndërtesa dhe instalime	Mobilje dhe pajisje	Mjete transporti	Ndërtime në proces	Monedha dhe objektet numizmatike	Totali i ndërtesave dhe pajisjeve	Të drejta për përdorim		Programe kompjuterike	Punime në proces	Totali i aktiveve të patrupëzuara	Totali
							Ndërtues	Repetitor				
Kosto ose kosto e supozuar												
Më 1 janar 2019	9,406	2,424	282	303	10,532	22,947	-	-	705	26	731	23,678
Efekt i aplikimit të SNRF 16							93	7				100
Shtesa	-	107	-	151	-	258	-	-	7	117	124	382
Transferime	-	140	-	-	-	140	-	-	-	(140)	(140)	-
Pakësime	-	(108)	-	-	-	(108)	-	-	1	-	1	(109)
Më 31 dhjetor 2019	9,406	2,563	282	454	10,532	23,237	93	7	711	3	714	24,051
Shtesa	3	122	9	226	-	360	-	-	43	73	116	476
Transferime	6	12	-	(6)	-	12	-	-	64	(76)	(12)	-
Pakësime	-	(25)	-	-	-	(25)	-	-	-	-	-	(25)
Më 31 dhjetor 2020	9,415	2,672	291	674	10,532	23,584	93	7	818	-	818	24,502
Zhvlerësimi/Amortizimi i akumuluar												
Më 1 janar 2019	580	2,094	216	-	-	2,890	-	-	593	-	593	3,483
Zhvlerësimi/Amortizimi	145	173	18	-	-	336	31	2	36	-	36	405
Pakësime	-	(207)	-	-	-	(107)	-	-	(11)	-	(11)	(108)
Më 31 dhjetor 2019	725	2,160	234	-	-	3,119	31	2	628	-	628	3,780
Zhvlerësimi/Amortizimi	145	144	18	-	-	307	31	2	42	-	42	382
Pakësime	-	(24)	-	-	-	(24)	-	-	-	-	-	(24)
Më 31 dhjetor 2020	870	2,280	252	-	-	3,402	62	4	670	-	670	4,138
Vlera kontabël												
Më 31 dhjetor 2019	8,681	403	48	454	10,532	20,118	62	5	83	3	86	20,271
Më 31 dhjetor 2020	8,545	392	39	674	10,532	20,182	31	3	148	-	148	20,364

16. AKTIVE TË TJERA

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Aktive financiare		
Kredi për punonjësit, neto	2,039	2,136
	2,039	2,136
Aktive jofinanciare		
Numizmatika (monedha dhe kartëmonedha)	348	299
Kosto printimi dhe shtypjeje	390	472
Inventarë	22	21
Të tjera	38	32
	797	824
Totali	2,836	2,960

Më 31 dhjetor 2020, kreditë e punonjësve paraqiten neto nga provigjionet që lidhen me to, në vlerën prej 6 milionë lekë (2019: 6 milionë lekë) (shih Shënimin 8(E)(vi)(b)).

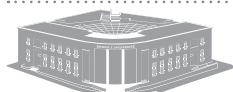
17. PARAJA NË QARKULLIM

Banka ka të drejtën ekskluzive të emetimit të monedhës shqiptare. Ky zë përfshin kartëmonedha dhe monedha vendase në qarkullim të emetuara nga Banka. Banka e Shqipërisë ka rritur kapacitetet operacionale për të garantuar furnizimin e pandërprerë të ekonomisë me monedhë dhe kartëmonedhë. Ajo ka marrë të gjitha vendimet e nevojshme dhe ka angazhuar strukturat e saj në plotësimin e kërkesave të tregut për para fizike, duke siguruar njëkohësisht një stok të mjaftueshëm, me qëllim përballimin e nevojave në rritje të ekonomisë. Më 31 dhjetor 2020 dhe 31 dhjetor 2019, gjendja e kartëmonedhave dhe monedhave në qarkullim është si më poshtë.

Vlera Nominale Lekë	31 dhjetor 2020		31 dhjetor 2019	
	Numri (në mijë copë)	Totali Lekë (milionë)	Numri (në mijë copë)	Totali Lekë (milionë)
Kartëmonedha:				
100	3,400	340	3,400	340
200	15,656	3,131	11,759	2,352
500	21,924	10,962	19,996	9,998
1,000	33,009	33,009	33,448	33,448
2,000	35,838	71,677	35,086	70,172
5,000	46,107	230,535	36,229	181,146
Monedha (1-100)		5,585		5,393
		355,238		302,849

18. DETYRIME NDAJ BANKAVE

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Rezerva e detyruar dhe llogaritë rrjedhëse	172,635	124,679
Depozita	6,180	6,085
Totali	178,815	130,764

Në përputhje me vendimin e Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë nr. 39, datë 25.6.2014, ndryshuar me vendimin nr. 11, datë 7.2.2018, norma e interesit për rezervën e detyruar në lekë është 100% e normës së interesit të marrëveshjeve të riblerjes dhe të anasjella të riblerjes, të miratuar nga Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë, në ditën e fundit të periudhës bazë.

Në përgjigje të krizës shëndetësore të shkaktuar nga COVID-19, dhe në përmbushje të misionit të saj, Banka ka ulur normën e marrëveshjeve të riblerjes dhe të anasjella të riblerjes. Ulja e normës bazë të interesit është një masë e nevojshme për reduktimin e kostos së huamarrjes së re, për reduktimin e kostos së shërbimit të borxhit ekzistues dhe për lehtësimin e qarkullimit të likuiditetit në bizneset dhe familjet shqiptare.

Ajo ndihmon funksionimin sa më normal të mekanizmit të transmetimit të politikës monetare, si dhe lehtëson presionin mbi bilancet financiare të operatorëve ekonomikë, duke iu dhënë atyre më shumë kohë, hapësirë dhe frymëmarrje për përballimin e goditjes. Më 31 dhjetor 2020, norma e interesit rezultoi 0.5% (2019: 100% e normës bazë ose 1%). Sipas vendimit nr. 11, datë 7.2.2018, norma e interesit për rezervën e detyruar në Euro është e barabartë me normën e depozitës të përcaktuar nga Banka Qendrore Evropiane (BQE). Më 31 dhjetor 2020, interesi rezultoi negativ me normë 0.4% (2019: negativ në 0.4%). Rezerva e detyrueshme në EUR e mbajtur në Lek nuk shpërblehet me interes.

Më 31 dhjetor 2020, rezerva e detyruar në USD e mbajtur në USD dhe Lek nuk shpërblehet me interes (2019: nuk shpërblehet me interes). Sipas vendimit të Këshillit Mbikëqyrës nr. 29, datë 16.5.2012 "Mbi minimumin e rezervës së detyruar mbajtur në Bankën e Shqipërisë nga bankat", ndryshuar me vendimin nr. 75, datë 6.7.2016, Banka i lejon bankat tregtare të mbajnë rezervën e detyrueshme edhe në formën e parasë në kujdestari.

19. DEPOZITA DHE KREDI NGA PALË TË TRETA

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Depozita nga Agjencia e Sigurimit të Depozitave	2,411	3,030
Depozitat nga fondi i pensionit	57	229
Depozita nga individët për pjesëmarrjen në ankandet e bonos së thesarit	18	20
Totali	2,485	3,279

Depozitat nga fondi i pensionit lidhen me fondin e pensionit, që bazohet në kontributin e punonjësve, si dhe në kontributin e punëdhënësit. Mbështetur në vendimin nr. 17, datë 26.2.2014, të Këshillit Mbikëqyrës, fondi i pensionit raporton pozicionin e tij financiar më vete nga ai i Bankës.

20. DETYRIME NDAJ QEVERISË DHE INSTITUCIONEVE SHTETËRORE

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Fitimi për t'iu shpërndarë Qeverisë	1,486	1,398
Llogari dhe depozita në emër të Qeverisë	28,514	42,608
Detyrime ndaj institucioneve shtetërore	4,431	1,148
Totali	34,431	45,154

Bazuar në marrëveshjen ndërmjet Bankës dhe Ministrisë së Financave, Banka e Shqipërisë paguan interes vetëm për vendosjen e depozitave me afat nga ana e Qeverisë Shqiptare, si dhe për një depozitë garancie në shumën 500 milionë lekë (2019: 500 milionë lekë), për të cilën norma e interesit bazohet në vendimet e Këshillit Mbikëqyrës. Për këto dy tipe depozitash, norma e interesit më 31 dhjetor 2020 është 1% (2019: 1%).

Më 9 qershor 2020, Republika e Shqipërisë emtoi me sukses një bond të ri ndërkombëtar 7-vjeçar, 650 milion EUR.

Fitimi për t'iu shpërndarë Qeverisë detajuar si më poshtë:

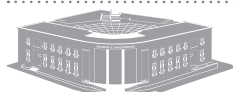
	Shënimi	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Rezultati neto për periudhën		749	1,977
Transferimi në rezerva	22	686	(631)
Shpërndarja nga fitimi për vitin		1,433	1,346
Shpërndarja nga rezerva të tjera	22	52	52
Totali që do t'i shpërndahet Qeverisë		1,486	1,398

Fitimi që do t'i shpërndahej Qeverisë më 31 dhjetor 2020 do t'i shpërndahet vitin e ardhshëm, ndërsa fitimi për t'iu shpërndarë asaj më 31 dhjetor 2019, iu shpërnda në vitin 2020.

21. DETYRIME TË TJERA

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Detyrimet financiare		
Detyrime ndaj institucioneve ndërkombëtare financiare	579	932
Detyrime ndaj të tretëve	278	493
Shpenzime të përlogaritura	7	
Totali i detyrimeve financiare	864	1,425
Detyrimet jofinanciare		
Provizione për pretendime dhe për çështje ligjore	129	111
Grante	2	2
Totali i detyrimeve jofinanciare	131	113
Totali	995	1,538

Në detyrimet ndaj institucioneve ndërkombëtare financiare përfshihen shuma të pagueshme ndaj IBRD-së, Agjencisë Ndërkombëtare të Zhvillimit (IDA), Agjencisë së Garantimit Shumëpalësh të Investimeve (MIGA), dhe Bankës Islamike për Zhvillim (IDB).

Balancat për shkak të palëve të treta përfshijnë detyrimet e qirasë për ambientet e zyrave të Bankës në shumën prej 35 milionë lekë më 31 dhjetor 2020 (2019: 69 milionë lekë).

Lëvizjet në provigjionet për pretendime dhe për çështje ligjore janë si më poshtë:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Gjendja më 1 janar	111	152
Provigjione të krijuara gjatë vitit	23	-
Provigjione të përdorura gjatë vitit	-	(37)
Provigjione të rimarra gjatë vitit	(4)	(4)
Gjendja më 31 dhjetor	129	111

22. REZERVAT

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Rezerva ligjore	12,500	12,500
Rezerva e rivlerësimit	(6,904)	(6,218)
Rezerva për vlerën e drejtë (investime në tituj borxhi)	2,126	865
Rezerva të tjera	21,995	22,065
Totali	29,716	29,212

Rezerva ligjore është krijuar në zbatim të kërkesave të nenit 9 të ligjit "Për Bankën e Shqipërisë", sipas të cilit Banka mban 25% të fitimit neto të vitit në Rezervën Ligjore deri sa ajo të arrijë në 500% të kapitalit. Banka e ka përmbushur këtë kërkesë që nga 31 dhjetori 2011, me rezervat ligjore deri në shumën prej 12,500 milionë lekësh.

Në zbatim të shkronjave "a" dhe "c", të nenit 64 të ligjit "Për Bankën e Shqipërisë", lëvizja në rezervën e rivlerësimit rezulton nga zërat e mëposhtëm, të cilët fillimisht njihen në fitim ose humbje dhe pastaj transferohen në rezervën e rivlerësimit.

	2020	2019
Humbja neto nga këmbimi (jo nga aktivet dhe detyrimet e tregtueshme)	(1,817)	(1,108)
Humbja neto nga këmbimi për aktivet dhe detyrimet e tregtueshme	(1,094)	104
Fitimi neto nga ndryshimet në vlerën e drejtë të arit monetar (Shënimi 10)	2,226	1,635
Totali	(686)	631

Rritja e rezervës së rivlerësimit me 686 milionë lekë (2019: rritje 631 milionë lekë) është rezultat i vlerësimit të arit monetar dhe zhvlerësimit të monedhave të huaja, kryesisht të USD përkundrejt Lekut (Shih Shënimin 8(F)(ii)).

Lëvizjet në rezervën e rivlerësimit paraqiten si më poshtë.

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Gjendja më 1 janar	865	241
Ndryshimi në vlerën e drejtë të letrave me vlerë	1,243	639
Shtesa për zhvlerësimin e letrave me vlerë (HPK)		
Transferim i fondit të zhvlerësimit të letrave me vlerë (HPK) në Rezerva të Tjera	18	(15)
Gjendja më 31 dhjetor	2,126	865

Rezerva negative e rivlerësimit

Duke pasur parasysh balancën negative të rezervës së rivlerësimit më 31 dhjetor 2020 dhe në përputhje me kërkesat e pikës "b", të nenit 64 të ligjit "Për Bankën e Shqipërisë" (Shënimi 7 (N)) dhe bazuar në një marrëveshje dypalëshe me Qeverinë e Shqipërisë, kjo e fundit do të lëshojë tituj të borxhit për të mbuluar balancën negative të rezervës së rivlerësimit brenda muajit prill 2021 dhe pas lëshimit të raportit të audituesve të jashtëm për këto pasqyra financiare.

Rritja me 604 milion lekë në vlerën e drejtë të letrave me vlerë është rezultat i normave të ulëta të interesit gjatë vitit 2020, si rrjedhim ndryshimi midis kthimit në blerje dhe kthimeve aktuale të tregut krijon rritjen e rezervës së vlerës së drejtë.

Rezervat e tjera përfshijnë sa më poshtë:

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Rezerva për bilancin e pagesave	7,209	7,209
Rezerva në ar dhe metale të çmuara	7,042	7,042
Rezerva për aktivet e qëndrueshme të trupëzuara	7,744	7,796
Rezerva për zhvlerësimin e letrave me vlerë (HPK)	-	18
Totali	21,995	22,066

Rezerva për bilancin e pagesave ka të bëjë me grante të dhëna nga Komuniteti Evropian përgjatë viteve 1992 dhe 1993. Në këtë rezervë nuk ka pasur ndryshime që nga viti 1995.

Rezerva në ar dhe metale të çmuara përfaqëson rezervën e krijuar bazuar në ligjin nr. 9862, datë 24.1.2008, "Për transferimin e pronësisë së arit dhe metaleve të tjera të çmuara nga Këshilli i Ministrave te Banka e Shqipërisë".

Lëvizjet në Rezervën për zhvlerësimin e letrave me vlerë (HPK) janë reflektuar si më poshtë.

	31 dhjetor 2020	31 dhjetor 2019
Gjendja më 1 janar	18	-
Shtesa për zhvlerësimin e letrave me vlerë (HPK)	6	3
Transferime të zhvlerësimit të letrave me vlerë (HPK) në Rezerva të Tjera	-	15
Totali	24	18

Rezerva për aktivet e qëndrueshme të trupëzuara në shumën 7,743 milionë lekë (2019: 7,796 milionë lekë) është krijuar si fillim bazuar në vendimet e Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë nr. 19 dhe nr. 20, datë 15.3.2018, si rezultat i rishpërndarjes së rezervës së tranzicionit në shumën prej 5,619 milionë lekësh, krijuar si rezultat i zbatimit për herë të parë të SNRF-ve, dhe rezervave të tjera në shumën 2,297 milionë lekë të krijuara ndër vite. Për vitin 2020, shuma për t'iu shpërndarë Qeverisë Shqiptare është 52 milionë lekë. Nga totali i rezervës së aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara, shuma prej 2,294 milionë lekë (2019: 2,347 milionë lekë) është e shpërndashme

në të ardhmen dhe të tilla shpërndarje janë subjekt i vendimeve të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë. Pjesa e mbetur e rezervës për aktivet e qëndrueshme të trupëzuara nuk është e shpërndashme.

23. TË ARDHURA NGA INTERESA, NETO

	2020	2019
Të ardhurat nga interesat llogariten me metodën e interesit efektiv		
Investime në tituj borxhi	1,999	2,400
Hua ndaj bankave	225	307
Depozita dhe llogaritë rrjedhëse me bankat	24	77
Llogaritë me FMN-në	37	152
Interesa negative për rezervën e detyrueshme	14	21
Të tjera	364	254
Totali	2,663	3,211
Shpenzime për interesa		
Rezerva e detyrueshme	225	329
Llogaritë e FMN-së	15	70
Llogaritë e Qeverisë Shqiptare	6	34
Depozita të palëve të treta	14	22
Interesa negative nga llogaritë rrjedhëse dhe depozitat me bankat	696	613
Të tjera	2	4
Totali	960	1,072
Të ardhura nga interesat, neto	1,703	2,139

Interesat negative nga llogaritë dhe depozitat me bankat në shumën 696 milionë lekë (2019: 613 milionë lekë) përfaqësojnë shpenzime nga normat negative të depozitave dhe llogarive të vendosura me bankat e huaja.

Të ardhurat nga interesi i investimeve në tituj borxhi përfshijnë shumën 1,122 milionë lekë (2019: 874 milionë lekë), si të ardhurat e marra nga letrat me vlerë të emetuara nga Qeveria Shqiptare dhe shumën 877 milionë lekë (2019: 1,525 milionë lekë) si të ardhurat nga huadhënia e letrave me vlerë dhe nga investimet në tituj borxhi të rezervës valutore, pas llogaritjes së amortizimit të primit/zbritjes.

24. TË ARDHURA NGA TREGTIMI, NETO

	2020	2019
Të ardhura nga interesat nga aktivet e tregtueshme	287	325
Humbje neto nga shitja e aktiveve të tregtueshme	151	71
Fitimi/(humbja) e parealizuar nga rivlerësimi	4	99
Fitimi neto nga kontratat e së ardhmes dhe kontratat forward	435	100
Totali	877	595

25. TË ARDHURA NGA SHITJA E AKTIVEVE FINANCIARE ME VLERË TË DREJTË NËPËRMJET TË ARDHURAVE GJITHËPËRFSHIRËSE

Shih politikat kontabël në Shënimet 7(A)(iii) dhe 7(E).

	2020	2019
Fitimi neto nga shitja e letrave me vlerë	1,287	1,149
(Humbja) neto nga shitja e letrave me vlerë	(168)	(220)
Totali	1,120	929

26. SHPENZIME PËR PERSONELIN

	2020	2019
Pagat dhe shpërblimet e personelit	1,191	1,180
Kontribut për sigurimet shëndetësore dhe shoqërore	109	108
Kontribut për fond pensioni (shih Shënimin 19)	120	123
Totali	1,420	1,411

Më 31 dhjetor 2020, Banka punëson 593 punonjës (2019: 574 punonjës).

27. SHPENZIME TË TJERA TË PËRGJITHSHME DHE ADMINISTRATIVE

	2020	2019
Shpenzime mirëmbajtjeje dhe riparime	161	145
Komisione për shërbime nga palë të treta	91	93
Shpenzime informacioni	100	110
Amortizimi i kostos për kartëmonedhat e printuara dhe monedhat e shtypura	104	62
Shpenzime të tjera për personelin	31	64
Shpenzime transporti	14	38
Shpenzime qiraje operative për ambiente zyrash	-	1
Shpenzime për publikime dhe anëtarësime	12	15
Shpenzime të tjera	40	43
Totali	553	571

28. ANGAZHIME DHE GARANCI

(i) Marrëveshje të anasjella riblerjeje

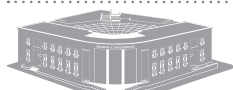
Marrëveshjet e anasjella të riblerjes, më 31 dhjetor 2020, përfaqësojnë kredi të kolateralizuara (shih Shënimin 12). Vlera nominale e letrave me vlerë të përdorura si kolateral më 31 dhjetor 2020, ishte 35,260 milionë lekë (2019: 34,390 milionë lekë).

(ii) Qiraja Operative

Banka është e përfshirë në marrëveshje qiraje operative për ambiente zyrash për një periudhë 3-vjeçare. Më 31 dhjetor 2020, angazhimet e pagueshme për qiranë operative brenda një viti përlllogariten në 36 milionë lekë (2019: 67 milionë lekë).

(iii) Angazhimet kapitale

Më 31 dhjetor 2020, Banka ka hyrë në angazhime kapitale në një shumë prej 1,504 milionë lekë (2019: 1,699 milionë lekë) për rikonstruksionin e njëjës prej godinave të saj.

(iv) Angazhimet e kredisë dhe kolateralet e marra nga punonjësit

Më 31 dhjetor 2020, vlera e regjistruar e kolateralit për kreditë afatgjata dhënë punonjësve të Bankës (shih Shënimin 16) arrin shumën 2,802 milionë lekë (2019: 2,860 milionë lekë). Më 31 dhjetor 2020, vlera e angazhimeve të kredive ende të padisbursuara në favor të punonjësve është 86 milionë lekë (2019: 87 milionë lekë).

(v) Çështje ligjore

Në rrjedhën normale të biznesit mund të ngrihen edhe pretendime ndaj Bankës. Në dy raste të paraqitura nga palët e treta, edhe pse detyrimi nuk pranohet, nëse mbrojtja është e pasuksesshme, atëherë shuma të caktuara dhe shpenzime ligjore do të duhen të paguhen nga Banka. Rezultati i këtyre veprimeve dhe shumat e pretenduara nga palët e treta nuk janë përcaktuar ende. Banka vlerëson se nuk do të ketë humbje materiale në lidhje me pretendimet, përtej provigjioneve që janë krijuar në këto pasqyra financiare (shih Shënimin 21).

29. AKTIVE TË ADMINISTRUARA

Më 31 dhjetor 2020, Banka vepron si kujdestare për bono thesari afatshkurtra me afat maturimi nga 3 deri 12 muaj në vlerën nominale 204 miliardë lekë (2019: 197 miliardë lekë), si dhe për obligacione afatgjata me afat maturimi nga 2 deri 10 vjet në vlerën nominale prej 434 miliardë lekësh (2019: 390 miliardë lekë). Këto instrumente financiare përfaqësojnë tituj borxhi të emetuara nga Qeveria Shqiptare.

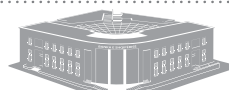
30. PALËT E LIDHURA

Palët konsiderohen si të lidhura në qoftë se njëra palë ka aftësinë të kontrollojë tjetrën apo të ushtrojë një influencë domethënëse mbi palën tjetër në marrjen e vendimeve financiare apo të tjera vendime.

Duke marrë në konsideratë çdo palë të lidhur të mundshme, vëmendje i kushtohet përmbajtjes së marrëdhënies dhe jo thjesht formës ligjore.

Palët e lidhura të Bankës përfshijnë drejtuesit dhe anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës. Më 31 dhjetor 2020 dhe 2019, transaksionet e realizuara me palët e lidhura përfshijnë:

	2020	2019
Kredi për stafin drejtues		
Staf drejtues	136	142
Totali	136	142

Kreditë kanë normë vjetore interesi 0.5%, një periudhë prej dy vitesh mospagimi dhe janë të pagueshme për 30 vjet, me këste të barabarta mujore. Kreditë për strehim janë të kolateralizuara.

	2020	2019
Shpenzime administrative		
Drejtorët dhe anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës		
Shpenzime telefoni	4	4
Paga dhe shpërblime	152	139
Dieta		6
Drejtorët		
Kompensim karburanti	2	3
Kontributi i Bankës në skemën e fondit të pensionit	14	14
Totali i shpenzimeve administrative për palët e lidhura	172	166

Llogaritë me/(ndaj) Qeverisë Shqiptare dhe institucioneve shtetërore janë paraqitur në Shënimet 14 dhe 20, si dhe të ardhurat e interesit nga letrat me vlerë përkatëse dhe shpenzimet e interesit janë të përfshira në Shënimin 23. Premtimpagesat e emetuara nga Qeveria Shqiptare në favor të FMN-së janë të detajuara në Shënimin 11, ndërsa letrat me vlerë të emetuara nga Qeveria Shqiptare dhe menaxhuar nga Banka janë detajuar në Shënimin 28.

31. NGJARJE PAS DATËS SË RAPORTIMIT

Nuk ka ngjarje të rëndësishme pas datës së raportimit, të tilla që mund të ketë nevojë për rregullime ose shënime shpjeguese në këto pasqyra financiare.

